

MIT KÖSZÖNHETEK A CSERKÉSZETNEK?

A VI. CSERKÉSZKERÜLET FELNŐTTCSERKÉSZEINEK VALLOMÁSAI

MIT KÖSZÖNHETEK A CSERKÉSZETNEK?

A VI. CSERKÉSZKERÜLET FELNŐTTCSERKÉSZEINEK VALLOMÁSAI

Szerkesztette: Kaizer Barnabás – Várdai Levente

A borító logóját tervezte: Faludi Botond – Poór Veronika

Lektorálta: Radicsné Andrásfalvy Csenge

Kiadja a Magyar Cserkészszövetség VI. Cserkészkerülete

Pécs, 2022.

ISBN 978-615-01-6532-5

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
Előszó.....	5
Felnőttcserkészek vallomásai.....	7
1. Battonyai Janó (608. sz. Schola Caritatis cserkészcsapat).....	7
2. Benke-Füredi Zita (10. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat)	9
3. Csákány Andrea (10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat).....	11
4. Cseh László (596. sz., 118. sz., 604. sz., 10. sz., és 141. sz. cserkészcsapatok).....	12
5. Debreczeni László †(10. sz. P.Á.R. gr. Széchenyi István cserkészcsapat).....	20
6. Dévényi Anna (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat és 1618. sz. Néri Szent Fülöp cserkészcsapat).....	22
7. Dévényi Borbála (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat és 1618. sz. Néri Szent Fülöp cserkészcsapat)	24
8. Dobosi László (466.sz. Magyar Tenger cserkészcsapat)	25
9. Dobos László † (10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat)	26
10. Hartmann Zoltán - interjú (608. sz. Schola Caritatis cserkészcsapat).....	27
11. Herbert Zsófia (1608. sz. Néri Szent Fülöp cserkészcsapat)	29
12. Kengyel András (217. sz. Keresztény Munkás Ifjú cserkészcsapat).....	31
13. Komjáthy Attila - interjú (608. sz. Schola Caritatis cserkészcsapat).....	33
14. Kovács József (681. sz. Assisi Szent Ferenc cserkészcsapat).....	36
15. Kovács Tibor (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat)	37
16. Kuti Ferenc (1604. sz. II. Lajos cserkészcsapat).....	38
17. Lénárd Miklós Benedek (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat)	39
18. de Loviaguin Alexander „Jegenye” (10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat).....	42
19. Merényi Milán „Trefi” (466. sz. Magyar Tenger cserkészcsapat)	44
20. Merényi Péter (47. sz. Szent László király cserkészcsapat)	45
21. Nyisztor Zsolt (47. sz. Szent László király cserkészcsapat és 682. sz. Vác Jenő cserkészcsapat)	48
22. Nyúl Eszter Anna (683. sz. Szent László király cserkészcsapat)	49
23. Palka Réka (604.sz. Szent Mór cserkészcsapat)	51
24. Pólya Viktor Márton (47. sz. Szent László király cserkészcsapat).....	53
25. Somogyi Bemadette (10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat).....	54
26. Somogyi József (1604. sz. II. Lajos cserkészcsapat).....	56
27. Szabó Máté (1604. sz. II. Lajos cserkészcsapat)	57
28. Széles Dániel (105. sz. IV. Béla cserkészcsapat).....	60
29. Uherkovics Orsolya (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat).....	62

30.	Várszegi Csaba (217. sz. Keresztény Munkás Ifjú cserkészcsapat)	63
31.	Várszeginé Pálos Kata (47. sz. Szent László király cserkészcsapat)	65
32.	Vicze László (608. sz. Schola Caritatis cserkészcsapat).....	67
33.	Wagner László (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat).....	69

Előszó

Egy híján 80 éve annak, hogy a Magyar Cserkészszövetség – vagy ahogyan aktuálisan hívták a Magyar Cserkészmozgalom – kiadta a *Mit köszönhetek a cserkészletnek? Férficserkészek vallomásai* című kötetet. Ebben az akkori felnőttcserkészek foglalmazták meg, hogy mit jelentett számukra a cserkészlet. Válaszoltak a kérdésre, hogy hogyan lettek a szervezet tagjai, miben fejlesztette őket gyermekkorukban a cserkészlet. Illetve, hogy miként van jelen felnőtt életükben a cserkészszellemiség. A rövid fél-másfél oldalas írásokat tartalmazó könyvet a fiatal cserkészeknek ajánlották, hogy legyen kikeről példát venniük.

A VI. cserkészkerület 2020 nyarára vette tervbe, hogy megtartja a Kerületi Nagy Tábor (KNT), amit rendszerint ötévente szokott megrendezni, a kerület csapatainak részvételével. Eddig néhány éve már forgattuk fejünkben az ötletet, hogy példát véve az 1943-as kiadványról összeállítunk egy hasonló, a VI. kerület felnőttcserkészeinek „vallomásait” összegyűjtő kiadványt. Mára a Magyar Cserkészszövetségben a két nem képviselői együttesen végeznek jó munkát, így felnőtt nőket és férfiakat egyaránt szeretnénk volna megszólítani. Aktualitását adta ennek az ügynek, hogy számos felnőttcserkész példáját, akik az 1990-es és 2000-es években voltak aktív cserkészek, a legfiatalabb csapattagok már csak hallomásból ismerték. Így kitűztük a célt, hogy a 2020-as KNT-re összeállítsuk a kötetet, mely kerületünk felnőttcserkészeinek írásait tartalmazza. 2019 tavaszán elkezdtek megkeresni és felkérni kerületünk felnőttjeit, hogy foglalmazzák meg; számukra mit adott cserkészlet. Igyekeztünk minél több csapathoz és emberhez eljutni. A cserkész törvény harmadik pontjának szellemiségének köszönhetően több mint 50 felnőttcserkészt sikerült megszólítanunk. Ezúton is köszönet azoknak a cserkészeknek, akik segítették a kapcsolatfelvétel menetét. Akadtak néhányan, akik nem vállalták a „vallomás” elkészítését, mondván hogy túl fiatalok még gondolataik összegzéséhez. Szerencsére azért szép számmal érkeztek be az önként vállalt kreatív és őszinte fogalmazások. Ekkor még nem számolhattunk a koronavírus járvány megjelenésével, amely nagyban érintette cserkészcsapataink életét. Két alkalommal is el kellett halasztanunk a KNT-t, de végre 2022-ben sikerül megrendeznünk és ezzel együtt a kiadvány is összeállt. Időközben a „vallomások” szerzői közül két öregcserkész is megtért Teremtőjéhez. Így Dobos László és Debreczeni László már nem olvashatják e sorokat és a felnőttcserkészeink írásaiból összeállított csokrot. De hálásak lehetünk, hogy haláluk előtt papírra vetett történeteik és pozitív példájuk tovább élhet közöttünk.

A kötetünket inspiráló kiadványban három tartalmi egységbe sorolva közölték az akkor összegyűjtött több, mint 90 hosszabb-rövidebb vallomást. Elsőnek a magyar cserkészlet úttörőinek

és a kialakulás korszakában cserkészkedőknek, majd a trianoni békeszerződés okán külföldön cserkészkedő magyaroknak, és végül a hazai mozgalomban felnőttek szövegeit. Szerkesztőként eltérve ettől a koncepciótól, a rendelkezésre álló nagyságrendileg háromtucatnyi hatkeres „vallomást” nem rendszereztük külön csoportokba, kizárólag az ABC rendet alkalmaztuk rendezési alapelveként. Kötetünkkel a kerületünket alkotó élő szövetet is szeretnénk kifejezni – a VI. cserkészkerület jelenlegi elnökségének szolgálatát ellátva. Cserkészcsapataink fennállása és minőségi nevelőmunkájának záloga az a nyitottság és sok ezernyi élő kapcsolatból álló hálózat, mely jelenleg jellemző ránk, az MCSSZ legnagyobb vidéki kerületére. Olvasva felnőttcserkészeink vallomásait lépten-nyomon megfogalmazásra kerül a csapatok közötti testvériségnek pozitív ereje és a Dél-Dunántúli cserkészkerület történetének részletei, a csapatok sajátos szokásai is felcsillannak. Mindezek mellett be kell látnunk, hogy az itt összegyűjtött írások sorát érdemes lenne további felnőttcserkészek „vallomásával” is bővíteni, hiszen csapataink több száz felnőttet neveltek ki, akik mára nem az őrseken és túrákon, hanem családjaikban és munkájuk mellett élik meg a cserkész törvények szellemiségét. Például egy következő KNT jó alkalom lehet az inspiráló történetek, önreflexiók összegyűjtésére.

Buzdítunk minden cserkésztestvért – kiemelten a kósza és vándor korosztály tagjait – felnőttcserkészeink őszinte vallomásainak olvasására. Biztosak vagyunk benne, hogy e rövid gyűjteményt forgatva inspirációt és követendő példákat lelhet találni, mely segítségére lehet a cserkész önnevelés útján járóknak.

Jó munkát!

Szerkesztők

Kaizer Barnabás kerületi titkár

Várdai Levente kerületi elnök

Felnőttcserkészek vallomásai

1. Battonyai Janó (608. sz. Schola Caritatis cserkészcsapat)

(A következő visszaemlékezés eredetileg a csapat évkönyvében jelent meg, engedélyükkel közöljük itt.)¹

Szüleim íratlak be cserkésznek, még harmadikos koromban. Kezdetben Nagy Tamás és Kádár András voltak a vezetőim. Annyira élveztem, hogy ott ragadtam. Tetszett a kihívás, a határaink feszegetése. Ahogy növekedtem, úgy akartam egyre tevékenyebb tagja lenni a csapatnak.

Viszonylag korán tettem le a zöld nyakkendő próbát. Ekkor az őrsvezetőm már Kelemen Gábor volt, és az őrömben én voltam a legfiatalabb a 12 évemmel.

Olyan 13-14 éves lehettem, mikor segédőrsvezetőnek neveztek ki egy kisiskolás őrshez, majd egy év múlva teljes vezető lettem. Kemény kihívás volt, sok mindent elrontottam, ma már másképp csinálnám. Próbáltam értéket átadni, a küzdelem jóérzését. Hogy esőben nem olvad el az ember, és akkor is lehet a táborban dolgozni. Valamint a határaink feszegetését és az önismeret fontosságát is szem előtt tartottam. Közben elvégeztem Budapesten az övvk-t. Érettségiig vezettem őket, és ma már néhányukból komoly cserkész lett.

A táborok és a portyák voltak a kedvenceim. A portyák fiatalon voltak a legerősebbek számomra. A keretmesék világa beragyogta a világra már nyiladozó szívemet. És olyan euforikus állapotokat teremtett bennünk, a résztvevőkben, hogy szinte megvadultunk. Emlékszem, hogy néha kritika is elhangzott a kevés alvás miatt, és ilyenkor V. Laci elküldte a kritikusokat a távoli jövőbe. Ezután egy ideig megnyugodtak a hangadók.

A táborok számomra mindig felüdülést jelentettek. Rousseau jutott eszembe már tanult emberként: „Vissza a természethez.” Szinte vonzza az embert az erdő misztériuma. A hangok, az állatok nyomai, a fák illata. A határaink feszegetése és a közös mókázás. A közös munka. Emlékszem, hogy néhány táborban előtáborozóként Juhász Gergely barátommal mi készítettük el a mellékhelyiségeket. Szinte már művészi szinten. Egyszerűen élveztük a sok ásást és a szúnyogokat. Főleg akkor, mikor N. Tamás parancsnokként mindig mélyebbre akarta ásni a gödröket. Természetesen velünk. Engedelmes gyermekei voltunk, hisz mégiscsak ő volt a rangidős. Megvártuk, míg elmegy, és euforikus örömmel ástunk tovább, így építve a csapat közös jövőjét.

Voltunk más táborokban éjszaka, hogy megfűjjük a zászlójukat - ez mára már csak matricázást jelent a sátrakra. Volt olyan tábor, amit az eső mosott el, mert a kirakodás napjától a végéig esett,

¹ Juhász Árpád (Szerk.): *Halld, mily szép az élet. A szekszárdi 608-as Schola Caritatis cserkészcsapat története*. Szekszárd, 2019. 185–187.

így még megszánítani sem lehetett a sátrakat. A táborok portyái külön ízt adtak a tábor színes kavalkádjában. A közös munka és a közös „szívások” hozták össze véleményem szerint legjobban az őrstagokat, és magát a csapatot. Külön ilyen fontos feladat volt az őrködés megszervezése.

Kedves emlékeim közé tartozik, mikor egy tábori portyán én vezettem a „nagyokat” mint „legnagyobb”. Akkor már volt őröm is, de ők csak a tábor első felére jöttek el, így a portyán már nem voltak velünk. A Mecsekben volt a tábor, és egy kilátónál kellett volna aludnunk az egyik éjszaka. Az eső pedig csak esett. Bőrig áztunk, tüzet sem tudtunk gyújtani. Rendkívül fáradtak voltunk, és tőlem vártak tanácsot, hogy menjünk tovább este vagy aludjunk ezen a helyen. Végül is az alvás mellett döntöttünk, és megkerestük a „házat” a Mecsek gerincén, ahol lepihentünk. A ház fele volt csak meg, tipikus egy éjszakás alvóhely. A baj csak az volt, hogy beesett az eső, illetve a tetőről csorgott ránk cseppenként. Miután a többiek lefeküdtek, én utoljára valami száraz helyet próbáltam keresni, de úgy láttam, hogy a többiek is azokra mentek rá. Így száraz helyet már nem találtam, hanem egy csöpögő rész alá feküdtem le, ami azért csak néha-néha cseppentett le a földre vizet. Úgy tudtam elaludni, hogy a felsőtestemre terítettem az esőköpenyemet, amin keresztül éreztem, ahogy a cseppek koppannak az arcomon és a felsőtestemen is. De annyira fáradt voltam, hogy seperc alatt elaludtam. Meglepett, hogy így is lehet aludni, és képes vagyok rá olyan 14 évesen.

A másik kedves történetem a budapesti őrsvezetőképző táborában esett meg velem, velünk. Az őrssel. A tábor vége fele már annyira fáradtak voltunk, hogy az egyik srác állva aludt el este, és mi már csak erőtlenül nevettünk ezen. Ekkor ébredt fel, és hirtelen azt sem tudta, hol van.

Ebben a táborban történt, hogy ugyancsak a vége felé az egyik őrstársamnak az a nagyszerű ötlete támadt, hogy a megmaradt gyertyák csonkjait melegítsük fel egy serpenyőben, és öntsük újra, hogy ismét felhasználhassuk őket. Akkorez nem tűnt hülyeségnek, mert örültünk, ha volt világítónk este, hisz a tábor elején kaptuk párat, és ezeket kellett beosztani. Igen ám, de a melegítésből forralás lett, és meggyulladt a serpenyőben a viasz. Nem voltunk messze tőle, és egyik srác odaugorva egy pohár vizet öntött a lángoló viaszra, mire valaki felkiáltott, hogy NE!. De már későn. Ezek után a víz egy szabályos „gombafelhő” alakú tüzet eredményezett, mely felért a fiú arcáig. Egy pillanat volt az egész. A tűz elkezdett terjedni az avaron, mire gyorsan eloltottuk a cipőnkkel és lapáttal. A srácnak nem lett baja, de megpörköldött a szőr az arcán. Igazából nem látszott rajta égésnyom, és nem történt baja sem, de utána a fáradtságtól és hogy milyen „hülyék” vagyunk, órákig nevettünk és fetrengtünk a földön. Még a tábor után is szívesen emlegettük az esetet, mint a butaságok sorát.

Annyi emlékem van a táborokról, hogy az leírhatatlan. Nemcsak a sokaságuk miatt, hanem mert amint a belsőérzéseimet papírra vetem, szinte ügyetlennek érzem a szavakat. És a leírandó szavak maguktól táncolnak a lapon, összekuszálva mindazt, amit próbálnék szavakba önteni és lapra vetni.

Összegezve elmondhatom, hogy a cserkészlet tartást adott emberileg. Tanított arra, hogy a küzdelmek előtt ne meneküljek el. Jó és baráti társaság volt, ahol voltak súrlódások, de kiengesztelődések is. Meghatározza az életemet mindaz, amit ott tapasztaltam, megéltem és beépítettem a mindennapjaimba.

Hálát adok Istennek, hogy cserkész lehetek, hisz aki egyszer letette az esküt, az az is marad. És kérem Isten áldását mindazokra, akik cserkészek lesznek és a szüleikre, akik ebben támogatják őket.

2. Benke-Füredi Zita (10. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat)

A cserkészlet számomra

Meleg nyári nap volt 1996 júliusában, amikor Cseh Lacival Pécs belvárosában találkoztunk. Ő a 10. P.Á.R. cserkészcsapatát vezette, én akkor hatodik osztályba jártam. Rácz Mikivel, Molnár Ferivel sétáltunk a városban. Csela érdekes történeteket mesélt a városról: híres személyekről, eseményekről. Hívott minket a cserkészletbe, felkeltette az érdeklődésünket. Ebben az évben még nem tartoztam őrshez, de kirándulásokon, karácsonyi cserkészprogramokon a Szent Mór Általános Iskolában részt vettem. Letettem az újoncpróbát, majd áprilisban, Szent György napján ott állhattam a többi büszke fogadalomtevővel a pécsi Lyceum templom főhajójában.

1997 augusztusában pedig részt vettem életem első nagy sáttáborában Szálkán augusztus 1-10-ig. A sátrazás nagyon izgalmas volt, de ilyen hosszan még nem laktam erdőben, a nem éppen kényelmes körülmények között. A nagy melegben a tóban fürödtünk. Amikor latrina ásásához kezdtünk, kíváncsian vártam, hogyan lesz ebből megfelelő alkalmatosság. A tisztálkodási helyek használatát megkeserítették a vöröshangyák. A tábor programjának kerettörténetét a Hupikék meséje adta. Csela szervezett szúnyogfogó versenyt is. A faluból pedig egyik nap csirkéket hozott, és minden órs levágott egyet. Mi tisztítottuk, ízesítettük őrsönként. A fiúk nagyon lassan főtt, így elnevezték Szamantának. A faluba jártunk talicskával vásárolni. Az éjszakai őrségek is emlékeztetésekre voltak; a csillagos ég alatt, tábortűz mellett hallgattuk az erdőéjszakai hangjait és beszélgettünk. Néha összerendeztük az ijedtségtől, hiszen elképzeltük, ahogyan a fák között megjelenik egy erdei vadállat és megtámad bennünket. Somogyi Betti néptáncra tanított minket,

Gundrum Ágota, az őrsvezető pedig tyúkanyóként oltalmazott minket, és gondoskodott rólunk. Saci, a húga pedig finomakat főzött nekünk. A GH sátor titokzatossága mindannyiunkat megfogott, hiszen a jó levegőn állandóan éhesek voltunk. A tábortüzek romantikája, dalai, játéka nagyon szép emlékek számomra, melyeket kisgyermekeimnek gyakran éneklek és eljátsszuk őket. Amikor a hintájukat kötözöm valamelyik fákra a kertünkben, eszembe jutnak a csomózásbeli ismereteim. A természetszeretetem, melyet szüleim ültettek belém, és mely a cserkészprogramokon tudott kibontakozni, azóta is megmaradt. Amit térképészetből, tájékozódásból tanultam, hasznosnak bizonyul, amikor jelenlegi otthonunkból, Deindolból elindulunk az erdőbe. Az utcánk végén kezdődik az erdő, tehát otthonunk megválasztásánál is meghatározó volt a természetközelség. Fával fűtünk, mely a tűzrakások miatt nem idegen számomra, és anyaként nem ijedtem meg, hogy nincsen bevezetve a gáz. Nyáron gyakran tüzet rakunk a kertben, és szalonnát sütünk. Amikor az osztályom szerenádolni volt nálunk, megtanítottam pár tábortűzi játékot, amiket nagy élvezettel játszottak. Ha külföldre megyek, vagy más családokkal táborozni, sok ismerősöm van a cserkészek közül, akikkel a közös emlékek felidézése közösséget teremt.

Mindezek a kezdeti élmények meghatározták további cserkészpályafutásomat, középiskolásként őrsvezető lettem. A tanultakat, látottakat át tudtam adni. Evvel a pár fős társasággal az elkövetkező nyarakon még sokat kirándultam együtt, vagy bográcsoztam valakinél, vagy csak beültünk egy szórakozóhelyre a városban, ahol pizzát ettünk és beszélgettünk. Együtt élveztük augusztus 20-án a pécsi Széchenyi téren a tűzijáték szépségét, és együtt mentünk koncertekre a Pécsi Napok programsorozatán belül. Csatlakozott még hozzánk Molnár Andris, Rausch Tita és Czina Jucus. Korai kamaszkorom meghatározó emlékei fűződnek ezekhez a találkozásokhoz, amikor Cseh Laci, később pedig Ivasivka Matyi bá szerteágazó tudását átadta nekünk; élvezetes történeteikkel: a cserkészetről, a városról. Vagy az első szerelem kibontakozása is ezekhez az élményekhez fűződik. Örömet, kikapcsolódást, élvezetet, erőpróbát jelentettek számomra ezek az alkalmak.

Közel tíz évet voltam aktívan cserkész. Mind a mai napig meghatározza életem alapjait, és ami a legfontosabb: megtapasztalhattam azt, hogy tevékenységeink határainak feszegetése, tisztánlátás, az erkölcsi normák vonatkozásaiban, a napirend, a pontosság, a világos követelményrendszer milyen fontosak az ember életében. Ma már a szűkebb és tágabb családom tagjai számára a tapasztalatok átadásán gondolkodom. Tanárként pedig őrzöm a szép emlékeket, átadom a hasznos tudást és hálás vagyok a sorsomnak, hogy cserkész lehettem.

3. Csákány Andrea (10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat)

Én az ún. „hagyományos” módon lettem cserkész. Általános iskola 2. osztályában Ivasivka Matyi bá bejött az osztályunkba, mesélt a mozgalomról és minden érdeklődőnek adott egy jelentkezési lapot. Kezdetben vegyes őrs voltunk, fiúk és lányok együtt, később nemek szerint kettéváltunk. Nem indult egyszerűen a cserkészéletem, nem volt nagy létszáma az őrsünknek, és sok őv. vezetett minket, a végére pedig csak én maradtam. Később őrsöt vezettem, rajparancsnok lettem és az a megtiszteltetés is ért, hogy csapatparancsokként tevékenykedhettem pár évig.

Ha röviden meg kéne fogalmaznom, hogy mit köszönhetek a cserkészletnek, azt mondanám, hogy mindent. Önmagam jelenlegi létét, milyenségét, a világgal kapcsolatos gondolataimat, a közösség erejébe vetett hitemet, a végtelen türelmet, toleranciát, ami ebből a közösségből árad, a hálát, hogy sok ember jellemfejlődését, személyiségének kialakulását figyelemmel kísérhettem, hogy az lehettem, aki jelenleg vagyok.

A legfontosabb és számomra legértékesebb tulajdonsága a cserkészletnek az, hogy itt mindenki rátalálhat önmagára. Semmilyen általános érvényű sablonnak nem kell megfelelnünk, hanem az a „dolgunk”, hogy megtaláljuk önmagunkat, rájövünk, hogy mi az, amiben igazán tehetségesek vagyunk, és ezt fejlesszük, és ami nagyon fontos, hogy el tudjuk engedni azokat a dolgokat, elképzeléseket, amikről kiderül, hogy nem nekünk valók.

Én általános iskolában visszahúzódó, csendes gyerek voltam, aki nem igazán kereste mások társaságát. A cserkész létem legfontosabb momentuma az önismeretem volt és még ma is az.

Megtaláltam önmagam, rájöttem arra, hogy valójában nem követő, hanem vezető típusú ember vagyok. Először akkor jöttem erre rá, amikor egy őrs vezető nélkül maradt és készíttetés éreztem rá, hogy vezessem őket. Nagyon tetszett, hogy részese lehetek a vezetettjeim életének és hogy adhatok nekik valami maradandót. Később érdeklődni kezdtem a rajvezetés iránt, majd amikor itt is megtapasztaltam ezt-azt, kacsintgatni kezdtem a csapatparancsnokság felé. Amikor megbíztak a csapat vezetésével, rájöttem, hogy ez az, ami nekem való, megtaláltam a helyemet a cserkészletben. Szerettem minden feladatot, amit el kellett látnom és örültem neki, hogy egy fantasztikus vezetőséggel dolgozhattam együtt.

Kis átmenettel váltam parancsnokká és ezzel kapcsolatban van egy történetem, amit meg szeretnék osztani veletek. A hivatalos kinevezésem előtti tanévben nagyon sok feladatot elláttam, amit egy csapatparancsnoknak kell megtennie, és nagyon szerettem volna elnyerni a csapat bizalmát, hogy vezethessem őket. A csapattáborban éjszaka a GH-n beszélgettem a vezetővel és szóba került, hogy a következő tanévben mi lesz velünk, ki lesz a cspk. Én ekkor kissé félve, de felvettem, hogy

szívesen vállalnám ezt a feladatot, mire az egyik vezetőm rávágta, hogy gyakorlatilag már fél éve te vezeted a csapatot és nagyon lelkesek lettek a gondolatra. Ez egy döntő momentum volt az életemben. Egy teljesen szokványos szituációban kaptam egy döbbenetesen őszinte és pozitív visszajelzést magammal kapcsolatban. Fantasztikus érzés volt! Mindannyiótoknak kívánom, hogy legalább egyszer éljetez át hasonlót! Ott és akkor éreztem, hogy igen, nem gondolkodom rosszul magamról, mert a saját tapasztalataim egybevágtak egy külső szemlélő meglátásaival.

Az önismeret mellett megtanultam, hogy hogyan legyen egészséges önbizalmam. Ez egy nagyon borotvaélen táncoló tulajdonság, mert ha túlzásba vesszük, önteltekké válunk, ha nem rendelkezünk elegendő mennyiséggel belőle, akkor pedig szorongóvá válhatunk, viszont kiemelkedően fontos, hogy legyen reális önértékelésünk. Lássuk tisztán, hogy miben vagyunk jók, és miben kevésbé, de ne dőljünk el magunktól, mert az rossz irányba visz el minket. Folyamatos kontrollálást igényel ez a tulajdonság és a kulcsszó benne a realitás.

Nagyon fontosnak tartom még, hogy megtanultam nemet mondani. Ez egy borzasztóan nehéz dolog, hiszen senkit nem akarunk cserben hagyni, mindenhol (is) ott akarunk lenni. és hát mi elvileg végtelenségig terhelhetők vagyunk (vagy legalábbis ezt hisszük), de nem! Meg kell találni az egészséges egyensúlyt, hiszen csak addig tudunk adni magunkból, amíg van miből, és ha nem fordítunk időt magunkra, akkormás sem kaphat tőlünk sok mindent, hamar érdektelenné válhatunk és elveszíthetjük a céljainkat is. Ez viszont nagyon rossz irány, mert ha nincsenek céljaink, akkor nem tart sehová sem az életünk, olyanok leszünk, mint a falevél, amit ide-oda sodor a szél.

Összegezve: Találjátok meg önmagatokat, és lássátok el azt a feladatot, amiben Ti a legjobban ki tudtok teljesedni és akkor nagyon boldogok lesztek a mozgalomban és később az életetekben is. Nehéz, rögzös út vezet el ideig, de visszanézve minden percét tanulságosnak fogjátok tekinteni és nagyon kellemes élmények, történetek fognak társulni az egyes állomásokhoz, amikre később hálás szívvel tekintetek majd vissza.

4. Cseh László (596. sz. Szent István király cserkészcsapat, 118. sz. Kalazanci cserkészcsapat, 604. sz. Szent Mór cserkészcsapat, 10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat, 141. sz. Kapisztrán Szent János cserkészcsapat)

Mit kaptam a cserkésztől?

A jó Isten a kezdetektől nagyon sok kegyelemmel, ajándékkal vett körül. Élő vizek forrásaihoz, zöldellő réteken át vezetett, hol vesszővel, hol pásztorbottal. Kiváló szülőket, rokonokat,

környezetembe nem egy igen komoly hitvalló, nehéz helyzetben is helytállt, jellemes embert, – álláspontom szerint – nem egy szentet, majd kiváló iskolákat, remek tanárokat adott. Komolyan. Akkor is fölnéztem rájuk, visszatekintve pedig különösen értékelem őket. Az óátkos-kori vörös tengerben fehér szigeteken élhettem, nevelődhettem.

Bár a cserkészettel már óvodás koromban, 1977 körül találkoztam egy petőfiszállási (ma Pálos-szentkút) tanyán, részt vehettem egy néhány napos, természetesen nem cserkésznek nevezett, de volt cserkészek által irányított tanyázáson, fácán-lesen, tábortűzön, ahova a később ünnepélyes szerzetesi fogadalmat tett, ma Brazíliában élő matematika tanárnő, Baranyi Anna vitt, majd egy templomkert-takarítás alkalmával találtam az egyik bukszus alatt egy ki tudja, mikor elvesztett, laposra taposott boglárt, amit szépen kifényesítettem, s 1982 karácsonyára plébánosom, Katona Pál egy igazi cserkészkönyvet, dr. Tarnóczy János *Ránk vár az élet* c. könyvét ajándékozta nekem, a cserkészetet csak egy 1988-ban történt esemény, találkozás hatására kezdtem igazán megismerni. Elsőéves gimnazista voltam. Kemenes László piarista látogatta meg a kecskeméti rendházat és iskolát, szólított meg, ültetett bogarat néhányónk fülébe, inspirált, kezdjünk el kutatni a gimnázium egykori cserkészcsapata után a tanári könyvtárban, régi évkönyvekben. Nem sokkal később már Jochs József piarista füzetait lapozgattuk, öregdiákokkal beszélgettünk, köztük Gulyás István és Veszprémi Tibor piaristákkal. Majd a Dragon Faragó Lajos piarista által vezetett Harkály őrs tagja lettem, amely őrs később az újjáalakult Kalazanci Szent József csapat egyik őrsé lett. Nagyon finom teák, rengeteg játék, nagyon sok népdal, régi cserkészkönyvekben is szereplő, naprakészre frissített ismeretanyag, komolyan vezetett füzet, túrák, s a fogadalom emléke él bennem ebből az időből. No, meg a dalok, amiket akkor írtunk. Például: „Öregcserkész meséket mond, unatkozik sok kis bolond, zimezum...” „12 kiscserkész összetanakodék, a sátort fölverni vajh, hogyan lehet lesz. Állítsuk cöveknek őrsvezetőt magát! Csak így feszíthetjük ki a sátor falát.”

Évtizedekkel később tűnődtem el azon, hogy a megtaposott boglárt, amelyet ma is őrzök, egy örökzöld puszpáng (*buxus sempervirens*) alatt találtam meg. Egy bokor, ami akkor is zöld, amikor hidegre fordul az idő, fagy, szakad az eső... Tábortűz, parázs a hamu alatt, boglár egy megnyesett bokor alatt, s egy szakadt fedelű könyv, amiért akkoriban nem dicséret, hanem retorzió járt. Igaz, komoly, lényeges szimbólumok. S amikor erre gondolok, érezni vélem a történelemben mozduló, gondviselő Istenujjat. A jó Isten számolt velem is. Már akkor tartogatott számomra valami nagyszerűt, amikor látszólag teljesen más kort éltünk.

Aztán 1990-ben Keselyűbércen, a Görbe László piarista vezette, szeminaristák számára szervezett táborban kaptam segédtszti képzést. Nem sokkal később, a 18. születésnapomra kaptam meg ennek igazolását a *Boldogulás ösvényein* c. mű bevezetőjének néhány mondatával: „A legsötétebb

sziklának is van napos oldala. Ha tevékenyen munkálkods, eléred céljaidat. Fölfelé törekedj!” Feladatot kaptam. Szolgálni küldtek, emberekhez. Hogy legyek katalizátora eseményeknek. Az atyák gyakran mondogatták, a „lelkünkre kötötték”, hogy rajtunk is múlik, milyen lesz a jövő Egyháza. Hogy „rajtunk megyen át az üzenet”: Hogy minden emberben van szerethető, értékelhető. Hogy feladatunk: a „szeretet pedagógiáját” alkalmazva adjunk a lelkeknek gyökereket és szárnyakat, segítsünk növendékeket az életre valóbbá, a jellemesebbé válás útján. Hogy építsünk közösségeket. Megtanultuk, hogy a szeretet döntések sora, szolgálat, tevékenység, nem érzelmektől csöpögő jópofizás, ígéretés, parttalan fecsegés, pusztán logisztikai kommunikáció.

Akkoriban a Piarista Gimnázium csapatának vezetői alkották a Medve őrsöt. E közösségbe bekerülve sokat tanultam Magó Gábor parancsnoktól, Dragon Faragó Lajos, Szabó István, Szegheő József, Veszprémi Tibor piaristáktól. Megtisztelő, hogy ennek az őrsnek is tagja lehettem. Az őrsi füzetet, a tisztaugyi, bugaci emlékeket őrzöm.

Abban az évben, amikor érettségiztem, nagyon megtetszett egy fényes Eszterházy Miklóshoz kötött történet, amely szerint egy vadászat alkalmával a herceg sajkája megfeneklett, fönnakadt egy mocsár kellős közepén, egy vadászlak közelében. A herceg konstátálta, hogy se előre, se hátra. Leszúrta a botját, s csak annyit mondott: „Itt épül föl a magyar Versailles.” S igaz, hatalmas munkával, de megépült Fertődön egy nem akármilyen kastély. Egy kastély, ahol az „Esterházy karmester”, Joseph Haydn alkotott, ahova Mária Terézia rendszeresen és szívesen járt, „mert ott mindig történik valami”. A herceg reakciója tetszett különösen. Nem kétségbeesett, nem jelenetet rendezett, nem idegállapotba került, nem szenvedélybeteg lett, hanem lépett, szólt jövőt látva. E történet víziót adott, bensőmben éveken át valahogy a cserkészethez kötődött. Párhuzamot véltem látni egy régi esemény, s az előttem álló feladat, a cserkészlet újjászervezése, a közösségépítés között. Világos volt előttem, hogy építésre van szükség. Ha nem is kastély, de annál értékesebb, lelkek, személyiségek, közösségek szüntelen építésére kaptam én is meghívást. Nagyon lelkes voltam. Komolyan vágytam arra, hogy eszköz lehessen a jó Isten kezében. Az éveket, amikor nekem adatott egészen fiatalnak lennem, sok tekintetben láthattam alappal mocsárnak, ugyanakkor hatalmas lehetőségnek is. Örömmel ajándékoztam oda életemet.

1991-től vettem részt a gödöllői központi vezetőképző táborokban, legelőször a Vörösbegy őrs tagjaként, aminek tagja volt a később országos vezetővé lett dr. Lendvay Endre, e kerületből pedig Turschl Attila és dr. Wagner László.

A kamaszkort valaki egyszer úgy jellemezte, hogy az egy olyan életkor, amelyre ki van írva: „átépítés miatt zárva”. Ebben is véltem látni igazságot. A cserkészletet a legmegfelelőbb fórumnak, kiváló

terepnek, hatalmas segítségnek láttam, találtam erre a különös átépítkezésre – egy jó ideig Ötlettárnak egyfelől önmagam folyamatos építésére, átépítésére, folytonos renoválására, másfelől láttam benne a segítségadás lehetőségét. Más hasonlattal: úgy véltem, hogy a csíráként bennünk levő képességek, lehetőségek a cserkészlet kertjében szebbre fejlődhetnek.

A piaristáktól tanultam meg, hogy a legigazibb tanítás nem az, ha pusztán beszélnek hozzád, – bár az is lehet tartalmas, értékes, az antipedagógusok, a fekete pedagógia alkalmazhatóságára esküdők, a kiégettek, az alkalmatlanok gyakorlatánál mindenképp értékesebb, előbbre valóbb –, hanem az, ha vezetnek, ha veled járják az utat. Ha veled együtt kapaszkodnak egy lélekvesztőn a vitorlának nevezett rongyba, veled tartanak csodálatosnak egy evezőnek nevezett, saját gyártású fogpiszkálót. Ha veled együtt élnek át egy eseményt. Akkor is így van ez, ha pedagóguskollégáid beszélnek, hogy tanárként miért állsz egy sor végére, miért ebédelsz a gyerekek asztalánál, a gyerekekkel... A vezetés, a rendelkezésre állás, a meghallgatás, a segítségnyújtás, a nem mondás, a megmondás, a hangerő és a hangszín megválasztása igen komoly, tanulható művészet. Az atyák elénk élték: „barátainknak mondalak titeket!”, valóban neveltek „hitre, tudásra, szép életre, jóra”.

Szent II. János Pál pápa ekkortájt gyakran beszélt a világ újra-evangelizációjáról, mint feladatunkról. Úgy láttam, hogy lelkemre szabott cserkészként részt venni az örömhír továbbadásában, a világ újra-evangelizációjában. A személyes találkozásokat, az igazi emberi kapcsolatokat kerestem. Azt, ami összeköt, nem azt, ami szétdobál. Embereket akartam egy asztal köré ültetni, közösséggé szervezni, a jó Istenhez közelebb vezetni, a jó Isten számára megnyerni. Valójában a jó Isten gyűjt népet maga köré szüntelen, mi csak részesei lehetünk ezeknek az eseményeknek, az Ő nagy munkájának. Volt idő, amikor a jó Isten a cserészek népébe gyűjtött, ebben a közösségben tapasztaltatta meg velem az élő Egyházat. E fölismeréssel, s a piarista öregdiák-találkozók mintájára hívtam létre, szerveztem 1992-től a magyarhertelendi vezetői találkozót is pontosan a célból, hogy a vezetők, a különböző évfolyamok, generációk tagjai ismerjék meg egymást, tartsák egymással a kapcsolatot, a kaptárba betérők kapjanak évről évre új muníciót.

A piaristák tehát igen nagy hatással voltak rám. Miként családomra is. Édesanyám Sík Sándor egyik vezetettje volt, fejből idézi ma is sok szavát, beszédét, versét, féltve őrizi a gyászjelentését is.

Szóval ezekből a fészkekből indultam, fölvértvezve indítottak útnak, segítettek, a feladat nem ért teljesen fölkészületlenül.

A MCSSZ, s a kerületek egyre több vezetőjét ismertem meg – OIB-ken, VK táborokban. S egyre több embernek a történetét. Bokody Józsefet, Csermely Lászlót, Ormay Józsefet, Szentirmai Józsefet, Tarnai Lászlót és a többieket. De találkoztam egy-egy olyan arccal is, akiről kiderült

egyszer csak, hogy néhány hónappal, évvel korábban még keményen KISZ vonalon nyomult, munkásőr volt, vagy az egyetlen párt nagyhatalmú delegáltjaként ült felvételi bizottságban nem tétlenkedve. Az ő nevüket inkább nem írom. Ekkortájt lett nagyobb a forgalom a damaszkuszi úton... Idővel aztán kaptam fenyegető telefonhívásokat is. Például azt követően, hogy az OIB-n nemmel szavaztam abban a pontban, hogy a fogadalom szövegéből töröljék-e az Isten szót, mert az valakinek az érzékenységet sértheti, vagy amikor indítványoztam, hogy az üldözést, börtönt szenvedett, hitük miatt meghurcolt öregcserkészek kapjanak elismerő, értékelő szót, néhány sort, vagy amikor igyekeztem fölhívni az Országos Jelölőbizottság figyelmét arra, hogy a MCSSZ rendelkezik saját ASZ-tal, amelynek előírásait – így az országos tisztségviselőkre vonatkozó előírásokat – illő lenne alkalmaznunk. Egy cserkészvezető egyszer azzal keresett föl, hogy nem tud velem együtt dolgozni, „mert szentségimádásokat szervezek”. Volt, aki azt nehezményezte, hogy „az öregekkel fújok egy követ, akiket el kellene takarítani az útból.” Elszomorított, ha áskálódó levélről szereztem tudomást. No, ezek is hozzá tartoznak a nagy egészhez, ezeket is kaptam. A cserkészlet tehát adott bőséggel emberismeretet, tartogatott számomra (is) keresztteket is. De egy zenész tudja, hogy a keresztetek emelnek. Időbe telt, mire ezt megértettem. Megtanultam, hogy a cserkészlet nagy lehetőség, nem mindig garancia. Minden bizonnyal ezek a megtapasztalások, meg a hátizsák terhe alatt megtett méterek is, edzettek, szoktattak hozzá a sokkal komolyabb terhek, kellemetlenségek elviselésére. Szóval nem volt mindig minden happy. Ma sem az. Nem egyszer éreztem úgy, hogy Dániel prófétához hasonlóan oroszlánok vermében vagyok, vagy Dávidhoz hasonlóan Góliáttal állok szemben, s volt, hogy magam – az osztrák Reinhold Stecher püspök szavával élve – csak egy beszari tanítványnak éreztem.

Azt, hogy mi is a cserkészlet, az akkoriban, egy netmentes világban (volt ilyen is), a cserkészirodalom folyóirataiból, áttanulmányozásából, néhány öregcserkész életpéldájából, elbeszéléséből, végül a mindennapi gyakorlatból, megtapasztalásból rajzolódott ki számomra.

1991 őszén például bementem a pécsi egyetemi könyvtárba. A kartonok között a „keresztény ifjúságnevelés”, „keresztény pedagógia” címszó alatt mindösszesen két lapot találtam. Az egyik mű orosz nyelvű volt, a másik ugyan magyar, de hát 1952-ben Moszkvában kiadott. Megértettem. El kezdtem padlásokat kutatni, vásárokból, antikváriumokból, MÉH telepre járni, mígnem 1996 környékére kb. 400 igazi cserkészkönyvet sikerült fölkeresnem, összegyűjtenem. Ezeket hatalmas lelkesedéssel áttanulmányoztam, kijegyzeteltem. Aki bemegy a malomba, megtapasztalhatja, hogy lisztes lesz, aki elkezd olvasni, megtapasztalhatja, hogy új birodalmak, világok nyílnak meg előtte. Hát rám is ragadt sok nagyszerű gondolat ezekből a művekből. A *Fiatal Magyarság* c. újságból csak néhány évfolyamot leltem föl. A múlt megsárgult, rongyos könyvek lapjairól szólt, inspirált.

Megjegyzem, hogy volt néhány cserkész, aki a régi cserkészkönyvekről csak rendkívül negatív véleményt tudott megfogalmazni. Azt nem tudom, hogy e könyveket olvasták-e, véleményük azonban volt. Ebben nem értettem velük egyet. Túléltek. Ma is megtapasztalható, hogy rendszerint több a hozzászóló, mint a hozzáértő. A gyökereket megismertem, mélyebben megértettem, megszerettem. Tisztelve a régiket próbáltam meg a saját koromban élni.

Hálával említem meg dr. Várnagy Elemért, Adonyiné Gábori Máriát, akiknek kurzusait látogattam, utóbbi konzulensként is vezetett, figyelmemet a sajátos, speciális nevelési igényű gyermekekre irányította. A cserkészpedagógiájáról 1995-ben írtam tdk dolgozatot.

Egy olyan korban, amit önimádat korának, a menekültek századának is neveznek, találkoztam, beszélgettem néhány jellemes, igaz öregcserkessel. A velük való találkozások, az ő életpéldájuk, lelkemben újra és újra örömmel fölidézett szavaik sokat csiszoltak rajtam. Ők bizonyították, hogy „ha nehéz is ma igaz úton járni, azért lehetséges”. Rájuk nagy hálával, nagyrabecsüléssel tudok visszagondolni, őket természetesen nagy ajándékként tartom ma is számon. Akik már elmentek, akiket én jellemnek láthattam, tapasztalhattam, közelebből ismerhettem, azok közül néhánynak a nevét is leírom: Ádám János jezsuita, Báthory László, dr. Katus László, Kovács Mihály piarista, Kőhegyi István, Máthé Péter pálos, dr. Mohay András, dr. v. Páva István, Sinkovics Imre, Zsolnay-Mattyasovszky Miklós. A még köztünk élők között is látok néhány hozzájuk hasonlót, de szerencsénkre a szíveket a jó Isten vizsgálja. Meggyőződésem, hogy ha valaki tudatosan a nap 24 órájában cserkész, kőre követ rak nap, mint nap, az növekedni fog. A folyamatos gyakorlás által. A növekedés pedig az élet jele.

19 év alatt 85 cserkésztabort, megszámlálhatatlanul sok programot élhettem át. Nem kevés. Élmények, emberek.

Szemben a csak improvizálni, az utolsó pillanat után kapkodni szeretőkkel, egy-egy tábor előkészítése, megszervezése számomra mindig a legapróbb részletekig átgondolandó, megtervezendő, összeírandó feladat volt. Úgy gondoltam, hogy ez alapozza meg, teszi lehetővé a lehető legművészebb kivitelezést, ezt tudja megáldani Isten. Egy készületlenségem miatti sikertelenség miatt nem hibáztathatom a Szentlelket, vagy a többieket. Azon a véleményen voltam, hogy improvizálni csak akkor lehet, ha már mindent megtettünk a szervezés során. Igen sokat készültem, és igen sokat kaptam. Ma is igaznak tartom – legalábbis az esetek egy jó részében –, hogy „két koponya több mint egy, öt koponya több mint kettő.” A csoportos, több ember részvételével zajló szervezések előnyeit a cserkészletben ismertem, s tapasztaltam meg. Megtanultam, hogy ha bizalommal állunk egymás mellé, együttműködünk, egy irányba húzunk, igen

sok mindent el lehet érni. Kiemelten nagy szeretettel szólok az erdélyi, különösen a nagybányai cserkészekről, akik nagyon sok élménnyel, ismerettel gazdagítottak, Gyöngyösi Éváról, Nyisztor Zsoltról, Molnár Ferencről, akikkel több év alatt igen sokat gondolkodtam együtt.

Egy-egy pedagógiai szituációt – mint a közlekedési szituációkat is – szívesen elemzek, gondolok végig újra és újra, keresve a lehetőségeket, a legmegfelelőbbet. A felelősség megköveteli az igazságra, a célszerűségekre, a precízségre, a minőségre törekvést. Nagy kihívás ez.

Sok éven át egyik vesszőparipám volt, hogy megfelelően alkalmazzuk, használjuk a drámajátékot, a kerettörténetet, a képzelőerőt. Asterix és Obelix falucskájában ellenálltunk egy római légió hódító törekvéseinek, megkerültük 80 nap alatt a földet, esténként elaltattuk Micimackót, a Kakastaréj lábánál, egy hatalmas sziklán, a hatalmas csillagsátor alatt – hogy fölismerjük, el ne felejtsük a felszín mögött rejtőző igazságokat – csöndben üldögéltünk, kimentettünk egy süllyedő hajóról mindent, amit csak lehetett, s fölépítettük a szigeten kunyhóinkat, megfigyeltük a dzsungel világát, megismertük, hogyan élnek a szentek a mennyben, s hogyan élhettek az indiánok, jártunk Aprajafalván, Narniában, 20 évvel ezelőtti világunkban, s kipróbáltuk, hogy vagabund módon, mindössze 5 kg holmival, gyalog, pénz nélkül meddig jutunk. A többség értette, miről van szó. Voltak, akikkel folytatásos mesében tudtam levelezni. Akikkel teljesen egy húron tudtam pendülni: Gundrum Ágota, Gundrum Sarolta, dr. Herbert Zsófia, Markó Hajnalka, dr. Nyúl Eszter Anna.

A „ne sokat, de azt jól!” elv szem előtt tartása sem volt mindig mindenki számára természetes. Legyen csak egy csillagkép, amelyet valaki megjegyez! Elég lehet. Inkább essen szó csak 5 gyógynövényről, ne 50-ről, de szedjünk mentát, és készítsünk belőle teát! Fontosabb, hogy csodálkozzunk rá a szépre, Isten ujjnyomatára. Egy állítólag Széchenyi Istvántól származó gondolatot fogadtam vezetőmmé, miszerint az emberi agy olyan, mint a malomkő. Ha a kövek közé nem kerül gabona, a kövek önmagukat fogják őrölni. Ha túl sok kerül, a szemek őrletlenül potyognak majd ki. A molnár művészete eltalálni a megfelelő mennyiséget. Teszem hozzá: a pedagógusé is. Hagyd, hogy az ismeretet, a gondolatot megőrizze! Gondoskodj arról, hogy legyen mit őrölnie!

Néhányónknak a kezdetektől természetes volt az ún. Gilwell rendszer alkalmazása a cserkész táborokban, ami lényegében annyit jelent, hogy minden őr saját körletet épít, a saját életét éli a nap folyamán a körletében, a kis közösségek egyedül küzdenek meg a kihívásokkal. Meglepődtem, hogy mily sokat kellett érvelni e cserkész módszer előnyei, használhatósága mellett, erőfeszítést tenni az elfogadás érdekében.

Mivel e három megye területére kiterjedő területben is nagy szükség volt a jó vezetőkre, előbb őrsvezetők, majd segédtisztek képzését szerveztük meg, dolgoztuk ki. Tőkéskút, Mecsekjánosi (Kisbattyán), Szárász, Fazekasboda (Lovászhetény)... Igen sok munka, megannyi szép emlék!

A cserkésztisztok közt a 90-es években voltak olyanok, akik 1948 előtt, olyanok, akik a KMCSSZ valamely táborában lettek tisztok, s olyanok, akik honoris causa kapták meg a címet. Részben életkoruk, részben életállapotuk, részben egészségi állapotuk miatt aktív már nem nagyon akadt köztük. Ezért volt jelentős, hogy a MCSSZ végre meghirdette az első hazai tisztképzést is. A VI. kerületből öten, Merényi Péter, Várhidy György, Várszegi Csaba, dr. Wagner László s jómagam szereztünk ekkor, 1996-ban cserkésztishti képesítést Budapesten, az újraalakulást követő első hazai cserkésztsízt-képzésen, amelynek parancsnoka Pokorni János volt.

Aztán eszembe jutnak még a rover programok. Stoptúrákon jártuk be nem csak Tolnát, s Baranyát... Európa országait, Lengyel-, Német-, Franciaországot, Erdélyt. Túráztuk a Déli-, a Keleti-Kárpátokban, (Retyezát, Hargita (Nagyhagymás, Egyes-kő), a Gutinban, a Bihari-érchegeységben, a Hernád-áttörésben. Evezünk a Dunán, a Tiszán, a Rábán, a Sugovicán. Nagyon szívesen emlékszem vissza az egér-jamboreekre, amelynek Turschl Attila volt a kiötlője, éveken át a főszervezője, valamint a sítúrákra, amiket rendszerint Páva Péter szervezett, vezetett. Éveken át működött a cserkész-filmklub, ezt Takács Gábor és Wolf Gyula támogatta. Elhoztuk évről évre a betlehemi lángot Bécsből. 1999. 10. 06-án az Aradon emlékezők közt voltunk. Többször vittem busznyi gyereket a csíksomlyói búcsúra. Szerkesztettünk újságokat: *Liliom, Lámpás, Magyar Cserkész*.

A cserkész törvények formálták, pontosították életszemléletemet, világlátásomat, értékrendemet. A törvényekben megfogalmazott értékekre fókuszáló, hazaszerető ember lettem, az élet szemlélője és tisztelője, a derűt, az élet napos oldalát kereső, értékelő, de árnyékos oldaláról meg nem felejtkező személy. A cserkészletben nevelődött belém, hogy életemet folyton jellemezze a meggondoltság, az igényesség, a minőségre törekvés, s a kevesebb is megelégedés. A cserkészlet az emberkezelésem, az emberekkel való bánásmódom, viszonyulásom, az emberekhez szólásom, vagy inkább meghallgatásom minőségét is csiszolta, pozitívabbá tette. A cserkészletben tanultak, tapasztaltak a saját titkos, belső házszabályaim megfogalmazásában is segítettek, és segítenek ma is. Úgy adódott, hogy számos jegyzőkönyvet kellett megírnom kerületi elnökségi, intéző bizottsági, közgyűlési alkalmakról. Ez fejlesztett, formált, megtanított, hogy egy-egy szónak mekkora jelentősége lehet, tanított meglátni, mi a lényeges, mi a lényegtelen, egy hozzászólás mögött mi minden rejtőzhet. A GH-zások, a raktárfejlesztések, a pályázatiírások más szintre emelték vagyonkezelési ismereteimet, gyakorlatomat. Várhidy György, dr. v. Bögner Miklós voltak rám különösen nagy hatással. Az idézetgyűjtést cserkészeseményeken kezdtem. Mára már több füzetet írtam tele magmondatokkal,

jelmondatokkal. Találomra felütve e füzeteket, a következőkön akadt meg a szemem: „Tedd, vagy ne tedd! Csak ne szerencsétlenkedj!” „Tarts rendet, a rend megtart!” „Legyen szemed észrevenni, erőd megtenni!” „Hogy itt és most esik, nem jelenti azt, hogy ott és akkor is esni fog.” „Napról napra több legyek tegnapi magamnál.” „Bármilyen is teszel, tedd oda magad!” „Rendet tartani könnyebb, és célszerűbb, mint tenni.” „Ne arra várj, hogy a másik majd lép feléd, te is be tudsz nyitni valakihez, föl tudsz hívni valakit.” „Bennünket ideállítottak, állunk.” „A görbe szög kiegyenesítésért kiált.” „Rajtad múlik, hogy a szigetet a napos, vagy az árnyékos oldalról kerülöd e meg.” „Ha halogatod, elmarad.” „Minden nap meg kell küzdeni, hogy a tisztességes-hitvány skálán húzzak a tisztességes, a jellemes-jellemgyenge skálán a jellemes felé.” „Egy virág nem versenyzik a mellette nyíló virággal. Egyszerűen csak virágzik.” „A boldogság erőfeszítés mellékterméke.” „A boldogság az, ha a dolgok a helyükre kerülnek.” „Vigyázz, a világot teszed is olyanná, amilyennek látod!” „Az adott szó kötelez.” „Meg kell tanulni fölállni az asztaltól, ha nem szolgálnak föl szeretetet.” „Ember légy, ne öreg félisten, ne ifjú titán, aki épp a langyos vizet találja fel!” „Az imából és az alvásból ne vegyél el időt, mert az igen hamar megbosszulja magát!” „NLÁ” „Nem elég jónak lenni, jónak is kell látszani.” „Bennünket vetni küldtek, aratni más jön.” „Csak egy szomorúság létezik: ha az ember nem szent.” És a cserkészlet építette belém azt a mentalitást is, hogy a világot egy kicsit jobbnak, szebbnek, tisztábbnak, rendezettebbnek hagyjam magam körül, mint ahogy kaptam. A cserkészlet indított a pedagógia komolyabb tanulmányozása felé, arra, hogy pedagógia phd képzésben vegyek részt.

Minden megköszönni valót köszönök azoknak, akik társaim voltak útjaimon, akikkel együtt léptem, tekertem, eveztem.

Fogadjátok ezt a kis írást szeretettel exhortációként testvéreitektől:

dr. Cseh László István cserkésztsízt

5. Dr. Debreczeni László †(10. sz. P.Á.R. gr. Széchenyi István cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

A kezdetek. Itt van előttem megfakult cserkész igazolványom, benne 12 éves mosolygós gyermekarcokkal. Sorszáma: 560. A kiállítás dátuma: Pécs, 1946. IV.26. Krassóy Ferenc kerületi elnök aláírása és a pecsét igazolja, hogy tagja lettem a 10. P.Á.R. cserkészcsapatnak. Második osztályos gimnazista voltam a Pécsi Állami Széchenyi István gimnáziumban. Egyik órákőzi

szünetben latin tanárunk, Kovács Gyula, megszólított: „*Debreczeni, téged régóta figyelek. Jeles tanuló vagy, közvetlen, barátkozó típus, osztálytársaid szeretnek és tisztelnek. Neked a cserkészcsapatban a helyed. Keres meg tanítás után a tanáriban.*” Így lettem Gigi bá’ hívására a 10. csapat Sirály Őrsének a tagja. Ennek idestova 78 éve.

A cserkész életet hamar megszerettem. Megtanultuk, hogy csapatunk a legrégebben alakult vidéki csapat. Innen a 10. sorszám. 1915-ben alapította Forbát Alfréd pécsi építész. Megismertük a cserkész mozgalom történetét, csodálkozva és büszkén hallgattuk Baden-Powell zseniális ötletét a fiatal fiúkkal létrehozott mozgalom kezdetéről, megtanultuk a cserkész törvényeket és elszánt hittel és komolysággal letettük a cserkész fogadalmat. A Sirály Őrs vezetője Tillai Aurél érettségiző diák volt. Tiszteltük, szerettük és követtük. Az űrsi gyűléseket a Mecseken a Mandulásban tartottuk, ahova délutánonként felszaladtunk (jó meredek ösvényen kb. 5-6 km-re a belvárostól). Ima, cserkész- és népdalok tanulása és éneklése, handsball meccsek és számháborúk voltak a program. Fáradhatatlan fiatalok voltunk. Lelkünk tele volt hittel, lelkesedéssel, egymás iránti szeretettel, testvériség érzéssel. A hétvégeken bejártuk a Mecsek legszebb tájait. Kétszer voltam pár napos űrsi táborban és máig felejthetetlen emlék a nyári nagytábor 1946-ban Vajszlón és 1947-ben Balatonberényben. A cserkészletben a nyári nagytáborok jelentik a legtöbb és legsajátosabb élményt. A táborhely kiépítése, sátorverés, az erdő mélyének varázslatos csendje és zajai, a természet ezemi csodája, a reggeli zászlófelvonás, ima, és a sok-sok program (benne az éjjeli űrségizgalma) egy életre szóló élményt adott. 1948-ban – bár már gyülekeztek a viharfelhők a politika egén – lelkesen készültünk az 1948-as Moissoni (Franciaország) dzsemborira. Sajnos hiába, mert bekövetkezett a legrosszabb: a megerősödött kommunista rendszer feloszlatta a Cserkész Szövetséget. A módszer álságos volt, a cserkészlet egyesült a szovjet mintára létrehozott Úttörő Mozgalommal. Ezzel megölték a cserkészlet lényegét, a keresztény hitet, a hazaszereteten alapuló ifjúsági mozgalmat. Mindannyian egy csapásra úttörők lettünk, de lelkünkben tovább éltek a cserkészlet eszményei. Idegen volt az új formaruha, a vörös nyakkendő, a ránk erőltetett ateista bolsevista ideológia, botcsinálta vezetőink és az egész új világ, amelyben brutális erőszakkal épült ki a számunkra idegen, gyűlölt zsarnoki kommunista rendszer.

E rövid történelmi visszatekintés után hadd beszéljek most az emlékezésem címében megadott kérdésre: „*Mit köszönhetek a cserkészletnek?*” A keresztény világ alaptörvénye, életvezetési iránytűje a Tízparancsolat. Ennek megfelelni, eszerint élni 2000 éve próbál az emberiség. Az eredmény ismert. Maroknyi szent kivételével mindannyian kiérdemljük a gyehenna tüzét. Elég ha csak az emberi élet szentségére vonatkozó 5. parancsolatra gondolunk. Tengernyi vér ömlött ki gonosz kezek által csak a mi korunkban, a XX. században.

Életem során – hívő keresztényként – igyekeztem a Törvényt betartani. Cserkészként korai gyermekkoromtól plusz kihívást jelentettek a cserkész törvények. A cserkész nevelés nemes célját Teleki Pál, egykori főcserkész, így fogalmazta meg: „*Emberibb emberré, magyarabb magyarrá váljék a magyar fiatal*”. Nem kis feladat, embert próbáló életcél volt ez az én generációm számára. Sorolom milyen történelmi korszakok voltak a mi életünkben: holokauszt, német megszállás, nyilas uralom, oroszok bejövetele, Rákosi korszak, 1956-os forradalom, Kádár korszak, rendszerváltozás – és az azóta eltelt 30 év zűrzavaros politikai viszonyai és gazdasági válságai. Más generációk tizedét sem szenvedték meg ennyi történelmi változásnak. Nekünk azonban ilyen korban kellett felnőtté válnunk, szakmát tanulni, hivatást választani, családot alapítani, gyermekeket felnevelni és a helyes úton elindítani, hivatásunkban helytállni... Megmaradni emberibb embernek és magyarabb magyarnak. Kinek sikerült, kinek nem.

Az én életemben volt még egy külön próbatétel. 1956-ban egyetemistaként részt vettem a forradalomban. A következmények: 3 és fél év börtön és kizárás az ország összes egyeteméről. Ez utóbbi hat évig tartott. Végül orvos lehettem, de csak mellékvágányon futó életpálya jutott osztályrészemül. A börtönévek alatt és a megtorlás, kitesztettség idején megtartani a hitet, az emberi tartást, a testi-lelki egészséget nem kis próbatételt jelentett. Saját erőm ehhez nem is lett volna elég. A Gondviselés segítségével és kegyelme kellett ahhoz, hogy ma, túl a 85. éven, úgy gondolhatok vissza hosszú életemre, hogy kiálltam a próbát, *a hitet megtartottam, a bitem megtartott.*

Amikor ezt a visszaemlékezést írom, hasonló korú öreg cserkészekkel havi rendszerességgel összejövünk és a múltidézés mellett beszélgetésekkel és programokkal ébren tartjuk lelkünkben azt a cserkész szellemiséget és értékrendet, amelynek oly sokat köszönhattünk életünk során.

6. Dévényi Anna (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat és 1618. sz. Néri Szent Fülöp cserkészcsapat)

Az unokahúgaimat (szám szerint négyet) minden évben elviszem a Mecsekbe egy kulcsosházba, ahol nincs villany, nincs víz és nincs térerő. Azért viszem oda őket, mert az egykori cserkésztáborokra emlékeztet. Szóval igazából azért, hogy újra táborozhassak kicsit. A lányok baromira élvezik (és én is). Akkor az, hogy cserkész voltam, nem csak az én felnőtt életemre van hatással, hanem a környezetemre is. Azt hiszem ez a lényeg. A cserkészlet lényege, ahogy azt Bi-Pi, meg Teleki Pál elgondolta.

Utálom a társas utazásokat, nehezen viselem a tömegrendezvényeket, főleg ha nem elég jól szervezettek, vagy alacsony a komfortfokozat. Az emberek elég rossz arcukat mutatják ilyenkor és a viselkedésük engem szörnyen kiborít. Egyszer rájöttem, hogy ez is a cserkészlet miatt van. Ahhoz szoktam ott, hogy ha nagy tömegben megyünk valahova, (némi) fegyelem van és nincs (sok) hiszti.

Pár éve a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár előtt álltam és cigiztem. Odajött egy huszonpáréves fiú és tüzet kért. Csak gyufa volt nálam, odanyújtottam neki a dobozt. Zavarba jött és visszaadta – elnézést meggyújtaná nekem, én nem tudom hogyan kell (nem vics, tényleg ez történt). Nagyon hasznos dolog a cserkészlet...

A 604-es, Szent Mór alapozás után Herbert Zsófi vezetésével megalapítottuk az 1608. sz. Néri Szent Fülöp Cserkészcsapatot. Pécsbányatelepi halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel dolgoztunk, nagy kihívás volt, talán nagy felelőtlenség (14 évesen). Amit köztük tanultam és tapasztaltam, életről, valóságról, magamról, azóta is kísér és segít a realitásban maradni, sorsokat megérteni, embereket elfogadni, devianciát tolerálni. Későbbi tanári működésemhez is erős alapot adott az őrvezetés. Aztán pedig a csapatvezetés. Mivel a csapattagok szülei részéről nem számíthattunk semmiféle anyagi hozzájárulásra (az amúgy allinclusive kirándulások és táborok pályaudvarra meghirdetett gyülekezőjére is csak akkor tudtak eljönni a srácok, ha előtte kiosztottunk nekik buszjegyeket), 15 évesen elkezdtem pályázatokat írni, pár év múlva már saját alapítványt működtettünk, ma úgy látom, ebből nekem később még nagyobb előnyöm származott, mint annakidején a gyerekeknek. (Hogy érthető legyenek: fontos kompetenciákra tettem szert.)

A cserkészkerületnek meghirdetett kreatív vetélkedő („VI. kör.” néven – a suta szóvicc kedvéért tényleg hat fordulás lett: színházi produkció, erdei akadálypálya, cukrászverseny, a többire nem emlékszem...) később Délibáb Fesztivállá, egy országos amatőr színházi találkozóvá nőtte ki magát. Ennek (no meg a táborszervezéseknek) pozitív tapasztalatai nyomán döntöttem úgy, hogy rendezvényszervező leszek és jelentkeztem az egyetem művelődési menedzser szakára. Ebben erősen motivált őr- és csapatvezetőm, Herbert Zsófi példája, aki szintén az akkori FEEFI-n (is) tanult. Szintén ő biztatott, hogy végezzek el egy „komoly” szakot is, így lettem történész (is). Mintegy 15 év történelemtanárkodás után, másfél éve tényleg kulturális menedzserként dolgozom. Azt hiszem nem túlzás azt állítani, hogy a cserkész lét, és a cserkésztestvérek meghatározó módon formálták későbbi felnőtt életemet is (hogy a szerkesztők kérdésére konkrétan is válaszoljak). És akkor még nem ejtettem szót azokról a hallatlan előnyökről, amiket annak köszönhetek, hogy tudok tájékozódni, térképet olvasni (ennek pl. történészként is igen nagy hasznát veszem), tüzet gyújtani, sátrat verni, latrinát ásni, csomózni (nagyon hasznos!), elsősegélyt nyújtani, népdalolni, hangosan fütyülni...

7. Dévényi Borbála (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat és 1618. sz. Néri Szent Fülöp cserkészcsapat)

Sosem gondoltam, hogy négy gyerekem lesz, de végülis ennyit adott az Isten. Négy gyerek már majdnem egy őrs. Néha úgy érzem, szüntelen cserkész táborban élek. (Előbb csak kiscserkész, most már nagyok is vannak, vajon milyen lesz majd a rover?) Ez a gondolat, vagy érzés nem pusztán a kötet kedvéért kitalált bon mot, ez komoly, és komolyan segít. Mindaz amit a cserkészletben tanultam, s ami ott belém ivódott a csapatszellemről, az odafigyelésről, a felelősségvállalásról, a nevelésről, a közösségről, a kitartásról, az áldozatról (több ilyen nagy szót nem írok le), segít felnőttként, családban szépen élni.

Mindezek tetejébe még a férjemet is egy cserkész táborban ismertem meg. Nem, nem cserkész, de a legprofibb tábori szakács, akivel valaha találkoztam (pedig elég sokkal találkoztam, cserkészfénykoromban egy szezonban minimum három táborot csináltam végig). Hiába, választani tudni kell, itthon is remekül főz.

A természet és a természetjárás szeretetét kétség kívül a cserkészlet fokozta nálam rajongói szintig. Ennek aztán máig ható következményei lettek, immár 15 éve természetvédőként dolgozom. Hogy az egyetemi jelentkezési lapot a biológia szakra adtam be, abban erősen motivált őrs- és csapatvezetőm, Herbert Zsófi példája is, aki szintén biológusnak tanult. Azt hiszem nem túlzás azt állítani, hogy a cserkész lét és a cserkésztestvérek meghatározó módon formálták későbbi felnőtt életemet is (hogy a szerkesztők kérdésére konkrét választ is adjak). És akkormég nem ejtettem szót azokról a hallatlan előnyökről, amiket annak köszönhetek, hogy tudok tájékozódni, térképet olvasni (ennek pl. a terepi munkám során igen nagy hasznát veszem), tüzet gyújtani, sátrat verni, latrinát ásni, csomózni, elsősegélyt nyújtani (nagyon hasznos!), zseblámpa nélkül is bandukolni a sötétben, népdalolni, hangosan fütyülni...

A lányaimat (szám szerint kettőt) és az unokatestvéreiket a nagynénijük (az ikertestvérem) minden évben elviszi a Mecsekbe egy kulcsosházba, ahol nincs villany, nincs víz és nincs térorő. Azért viszi oda őket, mert az majdnem olyan mint egy cserkész tábor. A lányaim baromira élvezik, a fiaim pedig irigykednek (velem együtt), alig várják hogy elég nagyok legyenek ahhoz, hogy ők is mehessenek. Sikertült megfertőzni őket. Ma már mind a két lányom cserkész (remélem a fiaim is azok lesznek), és alig várják a következő túrát, portyát, tábor. Én pedig nyugodt vagyok. Nem aggódok, hogy a gyerekeim leesnek majd a fáról, beleesnek a patakba vagy megcsípi őket egy kullancs. Ezek mind úgylis megtörténnek. És főleg nem aggódom azért, mert tudom, hogy jó kezekben vannak, tudom, hogy egy olyan közösség tagjaivá váltak, ami vigyáz rájuk, ami valódi értékeket közvetít feléjük, és

ahol életre szólóélményeket és barátokat szerezhetnek. Én is ezt kaptam a cserkészettől, ezt próbáltam továbbadni azoknak, akiket én vezettem, és tényleg, nagyon köszönöm a cserkészetnek, hogy most a gyerekeim is ezt kaphatják.

8. Dobosi László (466.sz. Magyar Tenger cserkészcsapat)

MIT KÖSZÖNHETEK A CSERKÉSZETNEK

A rendszerváltozás első éveiben, 1992-ben, 21 évesen csatlakoztam a cserkészethez, s a következő évben tettem fogadalmat. Azért gondoltam fontosnak ezzel az információval kezdeni, mert az én cserkészéletem lényegében felnőtt fejjel indult. Bár voltam „mezei” cserkész, őrsvezető, segédtsz, csapatparancsnok helyettes, klasszikus értelemben mégsem jártam végig a ranglétrát, hiszen nem belenőttem a dolgokba, hanem sűrítve, nagyon gyorsan belecsöppentem a mélyébe.

Ennek a „késői” indulásnak vannak hátrányai és előnyei is, hiszen egyfelől engem sohasem „vitt a csapat a hátán”, mindig volt valamilyen feladatom, másfelől sokkal tudatosabban ereszkedtem bele az eseményekbe. S talán ennek is köszönhetem, hogy e feladatvállalások közepette találtam meg az élethivatásomat: a tanárságot. A cserkészvezető ugyanis pedagógus, még ha nem is pont abban az értelemben, ahogy ezt egy tanárról elképzeljük. Ezek alatt az évek alatt jöttem rá, hogy én gyerekekkel szeretnék foglalkozni, s hogy ehhez tehetségem is van. Azóta is ezzel foglalkozom, s a cserkésztapasztalataimat hihetetlenül hasznosan tudom beépíteni az iskolai, sokkal merevebb rendszerek lazításába is.

Ugyancsak ennek kapcsán mélyült el a kapcsolatom a feleségemmel is, aki regnumiként (cserkész alapokon épült budapesti ifjúsági mozgalom) hasonló elveket vallott, mint én.

De életre szóló barátokat nyertem, magabiztosságot, eligazodást a természet világában, s legfőképpen azt, hogy az ember soha ne adja fel, nincsenek veszett ügyek, helyzetek. A cserkészlet számomra életforma, amennyiben gyakorlati módon mutatja be a kereszténység számos alapelvét, úgy, mint az elfogadást, az újbóli és újbóli talpra állást, az egymásért vállalt szolgálatot, a teremtett világ és a teremtető tiszteletét.

A cserkészlet életre szóló elköteleződés: nem múlt idő számomra, hanem folyamatos jelen. S persze az életállapotom miatt új formákat kellett hozzá találnom, de valahogy így is mindig jelen van. Írtam már cserkészkönyvet, rendeztem cserkész archívumot, szerveztem országos cserkész-védegyeletet, tartottam cserkészeknek lelkigyakorlatot, hivatástisztázót, számos különféle témájú előadást,

foglalkoztam „utcagyerekekkel”, vállaltam személyes „vezetést”, s nem utolsó sorban mindhárom gyermekem cserkész.

Jó munkát!

9. Dobos László † (10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat)

Egy szép őszi délután a gimnázium udvarán ácsorogtam, és irigykedve bámultam azokat a fiúkat, akik nagy vidáman egy számomra ismeretlen, de roppant érdekes labdajátékot játszottak. Cserkészek voltak. Egyszer csak az egyik odaszaladt hozzám, és azt mondta: „Öcsi, gyere, állj be, hiányzik egy játékosunk!” Beálltam. Akkor még csak a játékba. De hamarosan már egészen középük tartoztam. Cserkész lettem.

Sok évtized távlatából visszatekintve úgy látom, hogy egész életem megváltozott, sokkal gazdagabb lett azon a napon. Az első időben csak a vidámság, a sok-sok színes élmény, az őszinte baráti légkör ragadott meg. Aztán rádöbbsentem, hogy még ezeknél is sokkal többet kapok. Körülöttünk akkor minden – az iskola is – ateista ideológiát sugárzott, de cserkész-körökben keresztény hitünk szilárd talajon állt. Nem volt benne egy csepp nosztalgia, vagy ájtatoskodás sem: fiatalos volt, egyszerű és természetes. De erősnek bizonyult, ellenállt a kísértéseknek. Ugyanígy, nem tudott behálózni bennünket a mindenfelől ránk leselkedő kommunista propaganda sem.

És az sem volt véletlen, hogy a csapatunkban felnövekedett cserkészek közül később olyan sokan neves művészek, mérnökök, orvosok, és más területek kiválóságai lettek. Mindez bizonyára azért lehetett így, mert köreinkben egy olyan sajátos légkör alakult ki, mely önálló szellemi tevékenységre készítetett bennünket, és amely nagymértékben fejlesztette kreativitásunkat. Az újságszerkesztéstől a költészetten, a zeneszerzésen, a festészetten és a táncművészetten át a legkülönbözőbb területekig teljesen szabadon alkothattunk, vezetőink támogatták ilyen irányú tevékenységeinket. De nem csak a művészeteket és a tudományt művelhettük szabadon, hanem a gyakorlati életben hasznosítható számtalan fogást és ismeretet is elsajátíthattunk, arról nem is beszélve, hogy mennyivel jobban megismertük, és ezért mennyivel inkább megszerettük a természetet, mint azok a diáktársaink, akik életük nagy részét négy fal között töltötték.

Egy különös élményemet is hadd idézzem fel. Kétévi cserkészkedés után a Parancsnok úr, vállamra téve a kezét, ezt mondta: „Laci fiam, rád bízom egy új őr vezetését. Úgy neveld ezt a nyolc fiút, hogy jó cserkészek, igaz keresztények és hazájukhoz hű magyarok legyenek.” Én akkor azt hittem,

hogy ekkora felelősség súlya alatt menten rám szakad az ég. De igyekeztem felnőni a feladathoz. Azt azonban nem is sejtettem, hogy cserkész-vezetőként szerzett ismereteimnek, tapasztalataimnak majd felnőtt fejjel is hasznát látom. Mert úgy adódott, hogy munkahelyemen sok-sok éven keresztül vezető beosztásban dolgoztam.

A csapaton belül őszinte, igaz barátságok szövődtek. Összehozott bennünket a sok közös élmény, meg a közös célkitűzések eléréséért végzett közös munka. És ezek a barátságok tartósak bizonyultak. Egy hosszúélet, hetven-nyolcvan év után sem halványultak el. Sőt, amikor a diktatúra durva erőszakkal szét akarta szakítani őket, még szilárdabbakká váltak. Úgy érzem, hogy kapcsolatam a cserkészzel – mely egy labdajátékkal kezdődött – ma is élő.

10. Hartmann Zoltán - interjú (608. sz. Schola Caritatis cserkészcsapat)

(Az interjú eredetileg a csapat évkönyvében jelent meg, de az újraközléshez hozzájárultak.)²

Hartmann Zoltánnal, Zotyával, csapatunk jelenlegi csapatparancsnokával készítettem interjút. Zoty Szegeden él feleségével, Dórával, aki tavaly tett cserkészfogadalmat csapatunkban. Zoli lelkes tagja csapatunknak, és ahol tud, segít. Ő mesélt nekem, Szilvácsku Zsófiának.

K: Mikor kezdted el cserkészkedni? Kinek/ minek a hatására?

V: Én 2. vagy 3. osztályos koromban kezdtem cserkészkedni, valamikor 1995 környékén. Az egyik délutáni napközibe Schüller Karcsi bá' bejött egy-két cserkésszel, akik közt, ha jól emlékszem, Vicze Laci is ott volt. Beszéltek egy kicsit a cserkészetről, mutattak pár csomót, és én ennek hatására lelkesen jelentkeztem. Első őrsvezetőm Vicze Laci volt, akit máig is az egyik legjobb barátomnak tarthatok. De második őrsvezetőmnak, Hauszknacht Bálintnak is sokat köszönhetek. Nekik nemcsak azt köszönhetem, hogy cserkész lettem, hanem hogy az is maradtam!

K: Szerinted mik a cserkészlet értékei, és miben látod ezeket?

V: Talán röviden azt mondhatnám, hogy a cserkészlet legfőbb értéke a megtartó közösség. A cserkészek között jó esély van arra, hogy kapcsolatunk jó úton haladjon mind az Istennel, az embertársakkal, a teremtett világgal és mind saját magunkkal kapcsolatban. Ezt én saját magamon

² Juhász Árpád (Szerk.): *Halld, mily szép az élet. A szekszárdi 608-as Schola Caritatis cserkészcsapat története*. Szekszárd, 2019. 44-45.

és jó pár cserkésztestvéremem keresztül megtapasztalhattam, amiért nagyon hálás vagyok az Istennek és a cserkészletnek!

K: Milyen csapatparancsnoknak lenni a csapatunkban?

V: Nagy büszkeséggel tölt el! Főleg, hogyha a fiatalabb generációkra tekintek. Jó látni, ahogyan beérik a következő vezetői generáció, és hogy tovább tudunk adni abból, amit mi is fiatalként kaptunk.

Csapatparancsnokként örömmel tölt el, hogy a vezetői közösségünk mellett az egyházközség és a szülői közösség is nagyon támogató. Annak pedig szintén nagyon örülök, hogy a megelőző csapatparancsnokok jó alapokat építettek, legyen szó akár az előbb említett támogatókról, a szertár felszereltségéről, a cserkészotthonunkról, a vezetőinkről vagy a csapat hagyományiról. Ilyen körülmények közt könnyű dolgom van, jut időm az operatív feladatok csiszolására és a csapat jövőjének megalapozására.

K: Mit gondolsz, mi az, amit egész életedben magaddal viszel a cserkészletből?

V: A cserkészegyenruhámat. A síríg. No, persze ez „csak” egy ruhadarab, de sok mindent viszek magammal, amit az egyenruhám jelképez. A sok-sok élményt, tapasztalatot és fejlődést a kapcsolataimban és a személyiségemben. Istennel és cserkésztestvéreimmel való együttlét örömét és olykor küzdelmeit.

K: Van kedvenc cserkészélményed, amelyet szívesen elmesélnél?

V: Hogyne. Sosem felejttem el, amikor 2000 nyarán kis tejfölös szájú cserkészként egy üzenetet találtunk Ravazd temploma tövében, hogy kövessük a kék jelzést! Eszünkbe se jutott, hogy mivel nem a kék jelzésen haladtunk, így rálépve arra, két irány is szóba jöhetett volna. Mi, amint megláttuk az egyik kék jelzést, nagy lelkesedéssel követtük azt, természetesen a rossz irányba. Még a mobiltelefonok megjelenése előtt jártunk, így eltévedésünk olyan mértékű volt, hogy Pannonhalmán kötöttünk ki, mindennemű információ és élelem nélkül. A pannonthalmi apátság oldalában, a naplemente fényében ordibáltuk, hogy „Laci, hol vagytok?”. De hasztalan, válasz nem érkezett, maximum egy-két helybéli rosszalló pillantása. A temető mellett lévő kis füves placcon raktunk egy tüzet, és reménytelen helyzetünkben elaludtunk. Másnap pedig vissza kellett mennünk a táborba, hogy megtudjuk, merre is kell menni. Akkoriban igazi kihívás volt a portya, és minden döntésünknek komoly következménye volt. Jó volt megtapasztalni, hogy nem árt néha előbb gondolkodni, és csak aztán cselekedni!

K: Hogy látod most a cserkészletet, a csapatot házas emberként?

V: Így idősebb, házas fejjel már tisztábban látom a cserkészlet értékeit. Gyerekeimet mindenképp támogatni fogom, hogy cserkészek legyenek és megtapasztalhassák azt a sok jót, amit mindez jelent. Amit most így másként látok, mint fiatal vezetőként, hogy nem a cserkészstudás a lényeg a cserkészletben, az csak egy eszköz, de nem egyedüli eszköz arra, hogy a boldogulás ösvényére léphessünk a felnőtt életünk során. Persze, meg kell tanulni ezt-azt, de ha valaki nem tökéletes egy-egy témában, az nem tragédia. Sőt, alázatra és együttműködésre sarkall!

Hogy hogyan látom most a csapatot? Ha őszinte akarok lenni, akkor egyre ritkábban... Sajnos házas emberként, innen Szegedről már sokkal gyengébb a kapcsolatom a csapattal. Már rövidtávon is az a feladatom, hogy átadjam a stafétabotot az utódomnak. Szerencsére a csapat nagyon jó állapotban van, sokan vagyunk, vezetőink köre is egyre bővül, színesedik. Úgy gondolom, hogy kitűnően fog boldogulni a csapat a generációváltás és a megnövekedett létszám okozta nehézségek ellenére is!

Természetesen tartani fogom eztán is a csapattal a kapcsolatot, és örömmel gondolok arra a megtapasztalt szellemiségre, amelyet a csapatunk neve – Schola Caritatis – is hordoz számomra.

11. Herbert Zsófia (1608. sz. Néri Szent Fülöp cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

Hogyan kezdődött?

Nem tudom megmondani, hogy hogyan kezdődött. Az biztos, hogy kamasz voltam és elégedetlen. Elégedetlen a világgal, az iskolával, a cserkészlettel, az osztálytársaimmal és a családom által nyújtott biztonsággal... Kerestem a helyemet és a feladatomat.

Lázadás + a forrás keresése=?

Nem volt internet, így nem volt végtelen információövezet sem. Egy-egy olvasott vagy hallott gondolat gyakran sokáig visszhangzott a fülünkben majd a lelkünkben. Andrásfalvy Bertalan előadásai a mélyen bennünk gyökerező népszénről, Baden-Powell felelősségvállalása a körülötte kallódó gyerekekért, és Bartók Béla írásai a tiszta forrásról jókor és jó helyen találkoztak a lázadásommal. Úgy gondoltam, hogy az akkori cserkészlet a keresztény középosztály gyermekeinek adatik csak meg, azok akiknek igazán szükségük lenne rá, kimaradnak belőle. Elszakadtunk tehát az eredeti mozgalomtól, hisz Baden-Powell cserkészklubjaiban minden társadalmi rétegből kerültek gyerekek.

Pécsbányatelepen és környékén (az egykori szénbányák elszegényedett negyedeiben), egy jezsuita atya keresett segítséget a kallódó gyerekek összefogására. Természetesen belevágtunk. Világra nyitott őröm több tagjával megalapítottuk az első cserkészcsapatot Pécsbánya-telepen. Nem voltak összeköttetéseink, nem tudtunk pályázni, fogalmunk sem volt a mélyszegénység problémáiról, és először találkoztunk komoly pszichológiai problémákkal küzdő gyerekekkel. Nem volt tudatosan kialakított koncepciónk, egy szabály volt csak, hogy mindenkit szeretettel fogadtunk. (Jézus is így tett, mi sem érhattük be kevesebbel ☺.)

Néri Szent Fülöp bandája

Voltak a csapatunkban árvák, bántalmazottak, fogyatékkal élők, háromévesek és roma gyerekek is. Nem voltak rendszeresen templomba járó, elkényeztetett vagy jómódú tagjaink. Próbáltunk (ki)utat mutatni a gyerekeknek a cserkészet és a Biblia értékeivel/törvényeivel, a saját életünkkel és valódi gondtalan gyermeki élményekkel. Sokat hibáztunk, esendők voltunk (vagyunk), de a munkánkban való hitünk vitte előre a csapatot. Néri Szent Fülöp élete és derűje volt a példa előttünk, ami bizonyította, hogy sikerülhet. (Ha nem láttátok a «Legyetek jók, ha tudtok» című filmet, szerintem érdemes bepótolni.)

Emlékeim egy kicsiny csokra - TESZT

1. Egy mozgássérült lányt vittem a karomban a hatodik kerület táborhelyére, mert a sár miatt nem tudott a szekszárdi cserkészcsapat segítségül küldött terepjárója bejutni. Az eső szemerkélt, vizes voltam a kabátomon kívül és az izzasztó gyaloglás miatt a kabát alatt is. Kezdttem elbizonytalanodni, hogy jó ötlet volt-e elhozni egy ilyen helyre valakit ilyen mozgási nehézségekkel. Hogy fog(unk) boldogulni a nomád körülmények között? Egy vaddisznó zökkentett ki kétségbeeséséből. Állt előttünk és nézett minket. Mit tettünk?

A – Elfutottunk.

B – Mobilon segítséget hívtunk.

C – Imádkoztunk, míg el nem ment az állat.

2. A legelső táborunk harmadik napján égési sérüléseket szenvedett a kerülettől kölcsön kapott sátor az egyik őr gyűjtogatási akciója miatt. Két nap múlva ellopták az egyik fiú bicskáját a barátai. Mit gondolhat egy csapatparancsnok ilyenkor?

A – A legjobb csapatban is megesik az ilyen...

B – Most legszívesebben feladnám. Legjobb lenne hazamenni.

C – A mennyországba vezetőút szenvedéssel van kikövezve.

3. A Néri Szent Fülöp Csapat jó étvágyú, mindig evésre kész tagokból állt. Az otthoni gyakori nélkülözés és rendszertelen életmód után a napi 3-4-szeri étkezés és bőven rendelkezésre álló étel óriási örömet jelentett a gyerekeknek. Mivel nem számoltunk?

A – A gyerekek annyit ettek, hogy a készletek még a tábor vége előtt elfogytak.

B – Több gyerek hányt a harmadik napon a mértéktelen evéstől.

C – A gyerekek átlagosan 3 kilót szedtek fel a tábor végére.

(megoldások a végén)

Köszönöm

A csapat alakult, fejlődött az évek során. Újabb parancsnokok jöttek. Messze kerültem, de az internet és a szociális média világában könnyebben megőrizhetők a barátságok és kapcsolatok. Felnőttek a gyerekek, családapák és családanyák lettek. Sokaknak elegendő muníciót adott a cserkészlet a kiegyensúlyozott boldog élethez. Nekem is...

Köszönöm nektek ex Pitypang őrs (különösen Panni, Bori és Csenge), Miklós Atya, Cseh Laci, Várszegi Csaba, Dobosi László, Magyar Madártani Egyesület Kátolyi tagjai, a Kátolyból csatlakozott két őrs, Kerek világ egyesület, Szekeres Tibi, és nektek családom&barátaim, akik főztetek a táborokban, szállítottátok a felszereléseinket, tanítottátok a gyerekeket és megadtátok a közös munka örömét.

1-C; 2-B (tudom a C lett volna a helyes ☺), 3-B

12. Kengyel András (217. sz. Keresztény Munkás Ifjú cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

A cserkészlettel akkor ismerkedtem meg először, amikor megtaláltam és elolvastam nagyapám 1940-ből származó Cserkész Próbák Könyvét, amit azóta is nagy becsben tartok. Résztint ennek, részint osztálytársam élménybeszámolói hatására léptem be 1993 őszén a pécsi 217. sz. Keresztény Munkás Ifjú cserkészcsapatba, ami rögtön egy 56 km-es teljesítménytúrával indított. Szüleim eleinte

nehezen, később már meglepően jól toleráltak az ilyen és ehhez hasonló megpróbáltatásokat („Ha ennyi eszed van édes fiam, csináljad”).

A közcserkészek gondtalan életlét azonban csak rövid ideig élvezhettem, mert a következő évben már megbízott őrsvezetőként kaptam egyre nagyobb felelősséget és innentől kezdve a cserkészet gyakorlatilag kitöltötte minden szabadidőmet. Elvégeztem Gödöllőn az ŐVK-t, ami mellett, hogy fizikai teljesítőképességemet próbára tette, szellemileg és lelkileg is akkora többletet adott – mind a kiképzők, mind a többi jelölt részéről –, hogy a mai napig ez életem egyik legnagyobb hatású, igazi beavatás-élménye. Aztán a cserkész karrierem következő állomása, amire akkor roppant büszke voltam, amikor kineveztek kiscserkész-rajparancsnok-helyettesnek; majd rajparancsnok lettem és néhány évig csapatparancsnokként is vezethettem a csapatomat. El se tudom képzelni mivel töltöttem volna az időmet azokban az években cserkészet nélkül.

A számtalan cserkészprogram, amelyeken volt szerencsém részt venni: ŐVK és segédtisztképző, országos és nemzetközi táborok mind meghatározó élményei voltak az életemnek, mindemellett úgy érzem, hogy egy csapattábor meghittsége, a kialvó tábortűz pislákolása vagy a zászló körül állva elénekelt esti ima jelenti számomra azt a sehol máshol meg nem tapasztalható érzést, hangulatot, amit kizárólag a cserkészet tud nyújtani.

Felnőtt fejjel visszagondolva, közel 15 éven keresztül gyakorlatilag a cserkészet jelentett számomra mindent: közösséget, barátságokat, feladatot, szórakozást. Élveztem a kihívást, amit egy-egy komolyabb program vezetése jelentett, akár portyák vagy táborok szervezéséről volt szó, akár a két napos jubileumi ünnepségről csapatunk 80 éves évfordulóján. Számos példát tudnék hozni arra, hogy a cserkészet keretein belül félig-meddig játéknak tűnő feladatok révén mennyi tapasztalatot gyűjtöttem, amit a későbbi életszakaszokban vagy akár a munkahelyen használni tudtam. Hiszen egy munkahelyi megbeszélést a kutatócsoportom tagjaival épp úgy kell tartani, mint egy vezetőségi gyűlést, de a hallgatóimra is néztem már úgy, mintha a kiscserkész őrsöm lenne. Szintén a cserkészetben tanultam meg, hogyan kell alapítványt vezetni, pályázatot írni, pénzügyi beszámolót készíteni vagy újságot szerkeszteni. És ha már a kiscserkészeim szóba kerültek, ők már mind tisztas családapák, akikkel, ha ritkán is, de máig tartjuk a kapcsolatot.

Meggyőződésem, hogy a cserkészet tett azzá, ami vagyok, és ezalatt nem csak a fiatalon megszerzett gyakorlati tudást, vezetői tapasztalatot értem, hanem azt a szemléletet, aminek segítségével válaszokat tudok adni a mindennapi élet kihívásaira. Ilyenkor visszacsengenek csapatparancsnokom szavai, amiket még az egyik első találkozásunkkor mondott: a cserkészet célja olyan fiatalokat nevelni, akik képesek egy határozott értékrend mentén döntéseket hozni, amikért vállalni is tudják

a felelősséget. Jóllehet a munka és a család úgy hozta, hogy aktívan már régóta nem veszek részt a csapat vagy a kerület munkájában, mind a mai napig cserkésznek valloam magam (és nem egykori cserkésznek).

13. Komjáthy Attila - interjú (608. sz. Schola Caritatis cserkészcsapat)

(Az interjú eredetileg a csapat évkönyvében jelent meg, de az újraközléshez hozzájárultak.)³

Komjáthy Attila, azaz Komsz 2012-től-2016-ig volt csapatunk parancsnoka. Komsz Szekszárdon él, és oszlopos tagja a plébániai zenekarnak is. Szilvácsku Zsófia vele készítette a következő interjút.

K: Mikor kezdted el cserkészkedni? Kinek vagy minek a hatására?

V: Az első személy, aki most eszembe jutott kérdésed kapcsán, az édesapám. Ő még ahhoz a generációhoz tartozott, aki megélte a magyarországi cserkészlet első időszakát a második világháború előtt. Csongrádon élt, és az ottani vízicserkészcsapat egyik őrsvezetőjeként élte meg a cserkészkedést, a táborokat, kirándulásokat, tiszai túrákat... Sajnos részese lehetett annak is, amikor egy nap, a csónakházukhoz érve a helyi úttörőszövetség vezetői lefoglalták és eltulajdonították az összes felszerelésüket, a csónakházat. Ez akkoriban így ment. Gondolhatod, mennyire villámcsapásként érte őket, hogy a cserkészlet, a cserkészélet számukra egyik napról a másikra így ért véget. Idővel aztán sokat mesélt erről az időszakról – így a hazai cserkészlet 1990-es újjáalakulása előtt én már azért hallottam arról, kik is azok a cserkészek, mi is volt ez... A cserkészlettel való konkrét találkozásomban leginkább Hidasi János atya játszott szerepet. 1990-ben, amikor itt, Szekszárdon is újraindult a cserkészlet, két csapat alakult egyszerre – a 608-as Schola Caritatis a belvárosban és a 615-ös I. Béla király cserkészcsapat Újvárosban. Újvárosi hittanos lévén az akkori papunk, János atya szólt, hogy mi lenne, ha jelentkeznék az ő általa alapított és vezetett 615-öskhöz, de mindjárt mint őrsvezető. Ehhez el kellett végezni egy gyorstalpaló tanfolyamot egy táborral – akkor még így ment, nagyon az elején voltunk az egész cserkészletnek. Igent mondtam, de aztán visszakoztam... végül 1990 szeptemberében mint „közlegény” csatlakoztam a csapathoz, és 1991 áprilisában tettem fogadalmat a Remetén.

K: Szerinted mik a cserkészlet értékei?

V: Isten, haza, embertárs... persze azonnal ez a három szó ugrik be nekem. Mondhatnám, hogy a törvényeink által alkotott eszmerendszer, a természet szeretete, stb... de ez a három szó tényleg

³ Juhász Árpád (Szerk.): *Halld, mily szép az élet. A szekszárdi 608-as Schola Caritatis cserkészcsapat története*. Szekszárd, 2019. 42–43.

mindent lefed. Én késői megtérő vagyok, 12 évesen, saját elhatározásomból kereszteltek meg, és 14 évesen lettem cserkész – számomra a cserkészlet főleg azt a közeget jelentette/jelenti mind a mai napig, amelyik megtartott és erősített a hitemben, az Istennel való kapcsolatomban. Rengeteg hitbéli és vallási élményt, pap barátokat, lelki vezetőket, keresztyereket köszönhetek a cserkészletnek. A haza... talán nem kell részleteznem. Ahány hazai tájra eljuthattam túrák, portyák, táborok során, megismerhettem és megélhettem fantasztikus magyar kultúránk megannyi csodáját – és lehettem az, aki vagyok: büszke magyarságomra, erre a pici országra. Embertárs... rengeteg barátot, igazi barátot köszönhetek a 615-ös, majd a 608-as csapatnak is – és itt persze még szólnom kell a VI. cserkészkerület számomra nagyon fontos és meghatározó „arcairól”, a kerületnek köszönhető barátokról, ismerősökről... Te jó Ég, tényleg rengeteg embert kaptam azáltal, hogy cserkész lehetek. Talán ezek a legfontosabb értékek.

K: Milyen volt csapatparancsnoknak lenni a csapatunkban?

V: Nagyon más, mint anno a 615-ösöknél. Idővel első csapatomban eljuthattam a csapatparancsnoki pozícióig, de kicsi csapat lévén, a csapat létét érintő rengeteg problémával küszködve végül is nem tudtuk megmenteni csapatunkat. A megszűnés előtt, de már bőven a csapat inaktív korszakában keresett meg egy beszélgetés kapcsán Vicze Laci, hogy hogyan is állok én ezzel a cserkészettel, van-e még 615-ös csapat, cserkészkedem-e, s ha nem, lenne-e kedvem átjönni ide, a 608-asokhoz. Nagy Tomi, az akkori parancsnok ez idő tájt már javában élte a nagycsaládosok irigylésre méltó, ám annál nehezebb és időhiányos életét. Ezért Laci megkérdezte, hogy idővel esetleg gondolkodnék-e a csapatparancsnoki pozíción is. Erre kategorikusan nemet válaszoltam. Nem akartam teljesen ismeretlenül egy csapat élére állni, azt képviselni az ismeretlenből úgymond. Segíteni viszont szívesen eljöttem, és szép lassan, észrevétlenül a csapat részévé váltam. Ha megkérdeznéd, se tudnám most hirtelen, mikor volt az az év, amikor a sokadik kérésre végül igent mondtam, és elvállaltam a csapatparancsnoki szerepet. Tomi lemondott, én pedig akkor alkalmasnak tűntem, s addigra már teljes értékű 608-asnak éreztem magam, a csapat is befogadott, legalábbis úgy tűnt. Büszke vagyok erre a csapatra, eggyé váltam velük, és ízig-vérig 608-as vagyok (persze sose feledve a 615-ösöket).

Nagyon szerettem vezetni a csapatot. Hálás szerep volt, hisz igazából a csapat arculatát a szülők, az egyházközség, a plébánia, a város felé kellett képviselnem, mit is szeretnénk, milyen is 608-asnak lenni. Az anyagi ügyek, pályázatok és az alapítvány mellett részt vettem a táborok megszervezésében, ott segédkeztem a beszerzésben, de a konkrét programok megszervezése, lebonyolítása soha nem az én feladatom volt, ezt Hartmann Zotya irányította, fogta össze – nagyon profi módon –, és persze Vicze Laci és a csapat akkori vezetői. Nagyon jó volt úgy dolgozni, hogy

le voltak osztva a feladatok, ezt nem szoktam meg előző parancsnokságom során. Hogy mi volt a legnehezebb? Átadni másnak a csapatparancsnokságot... Nem azért, mert ragaszkodnék a pozícióhoz, sőt... és nem is azért, mert ne lett volna valaki, aki ezt szívesen átvette volna. Zotyában a legjobb emberre esett a választásunk. Egyszerűen akkor nekem vége szakadt az aktív cserkészéletnek. Ezt nehezen éltem meg, de meg kellett élni, el kellett jönnie ennek a korszaknak is. Láttam és tevékenyen részt vettem a cserkészlet újjáindulásában, nehéz volt magára hagynom, átadni a stafétát 25 év cserkészkedés után.

K: Mit gondolsz, mi az, amit egész életedben magaddal viszel a cserkészletből?

V: Barátok, élmények... 25 év cserkészlet, képtelenség lenne felsorolni, mennyi mindent adott és ad mind a mai napig. Azt tartjuk, hogy aki egyszer cserkész lesz, fogadalmat tesz, az egész életében cserkész marad, bárhová sodorja is a szél. Ezt látom azokon a barátaimon, ismerőseimen, akikkel együtt kezdtük a cserkészletet, de ma már nem aktív cserkészek, élnek az életüket, de a jelentős részük akkor is megmaradt mindig a szívében, lelkében cserkésznek. Sokuk mint cserkészszülő viszi lelkesen gyerekeit őrsi órákra. Ez talán a legkézzelfoghatóbb példája annak, hogy a cserkészlet nem egy hobbi, egy szakkör, egy összejeövetel, hanem életforma. Ezt viszem magammal, és mint mondtam, a rengeteg barátot!

K: Van kedvenc cserkészélményed, amit szívesen elmesélnél?

V: Huh... hát ez nehéz kérdés. Rengeteg! Most ami elsőre beugrott, az az Eger Jamboree. Ez egy VI. kerületnek szóló cserkésztalálkozó volt, ami szép lassan 24 órás vetélkedővé nőtte ki magát, túraversennyel, városi vetélkedővel, éjszakai sorversenyekkel, nonstop 24 órán keresztül. Ennek a szervezésében aktívan részt vehettem, és maga az egész rendezvény, az ötletelések, az élmények, felejthetetlenek voltak. De ide sorolhatnék megannyi tábor, baráti összejeövetelt, a cserkész segédtisztképzéseket... huh... képtelen vagyok valamit kiragadni.

Egyszer Petrits Szilveszter (aki igen aktív cserkészszülőnek számít nálunk) azt mondta, sajnálja, hogy a cserkészlet kimaradt az életéből. Azt hiszem, ez mindent elmond... Én kimondhatatlanul hálás vagyok a Jóistennek, hogy cserkész lehetek. Teljesen más ember lennék, ha anno nyolcadikosként nem mondom igent az Ő hívó szavára, és nem kezdem el ezt a csodát, amit cserkészletnek hívunk.

14. Kovács József (681. sz. Assisi Szent Ferenc cserkészcsapat)

1999-ben kezdődött az ismerkedésem a cserkészzel. Akkor hetedikesként nagyon megfogott a játékos, de mégis komoly hangvételű őrsi foglalkozás, az őrsvezető valamint a csapatparancsnok személye. Akkor határoztam el, hogy én is őrsvezető szeretnék lenni, és azt a tudást, amit megkaptam a vezetőimtől továbbadni az utánam következőknek!

Ez a lendület indított el nem csak a cserkészlet egyre mélyebb és egyben bensőséges bugyraiba, hanem a pályaválasztás irányába is. őrsvezetőként elhatároztam, hogy tanítani szeretnék, de nem egyszerű tanítónak szeretnék dolgozni, hanem katolikus cserkészként, katolikus férfiként szeretném átadni az alapvető tudást a gyerekeknek. A gimnáziumi éveim alatt már erre készültem! A cserkész táborokban, portyákon, őrshíjakon, csapatprogramokon a csapat lelki életének vezetésével bíztak meg. Így napi kapcsolatot ápoltam a plébánia (mivel katolikus csapatba tartozom) és a csapat tagjai között. Az imádság, a szentmisék és egyéb lelki programok szervezése mellett engem is alakított a cserkészlet, amely mélyebb lelki élethez vezetett. A cserkész táborainknak állandó helyévé vált a tábori elmélkedő, amelynek kialakítására nagy gondot fordítottam, ebben segítséget kaptam az őrshíj tagjaitól, a csapatomtól, akik mindig számítottak rám!

Amikor megszereztem a tanító és katolikus hittanár diplomáimat egy olyan helyre kerültem hitoktatónak, ahol nem volt ismeretes a cserkészlet, így sikerült megismertetnem pár fiatallal a cserkészlet szellemiségét. Igaz, csapat nem alakult, de a barátságok, a cserkészszellem gyökeret vert azon a helyen is.

A cserkészletben megtanultam, hogy amit vetek, azt aratok. Amit én adok, azt kapom vissza. Ezen felül megtanultam, nem mindegy, hogyan adom a dolgokat. Fontos tudni, hogy ki miért kap akár jutalmat, akár elmarasztalást.

2012-ben válaszút elé került az életem! A lelkemben elültette Isten a hivatás vágyát. Ez a vágy napról-napra erősödött, de folyton akadályokba ütközött. A cserkészletben mindig segítséget találtam ebben is. A cserkészlet volt az a közeg, ahol megértették a problémámat és megoldást próbáltak találni rá. 2013-ban Dr. Udvardy György pécsi püspök felvett a papnövendékei közé. A szemináriumba vonulás utolsó estéjén a csapatom egy táborúzzal és egy játékos esttel búcsúztatott. A szemináriumi évek alatt elvégeztem a VI. kerületi segédtisztképzőt, és 2019-től már papként szolgálhatom a rámbízottakat.

Rengeteg élményt, tudást, barátságot kaptam a cserkészlettől az elmúlt 20 évben. Most én következem azzal, hogy minden lehetőet megtegyek, hogy mindazt amit kaptam, papként a Legszentebbel visszaadjam Isten katonáinak, a cserkészeknek.

15. Prof. Dr. Kovács Tibor (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat)

Mit adott nekem a cserkészlet – Egy „medvevadász” vallomása

1984-ben érettségiztem a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban. Már ott is tagja voltam egy kisebb közösségnek. 1984-86 között Budapesten voltam egyetemista, mely időszak alatt a pesti Domonkos templom fiatal hittanos csoportjába kerültem a nővéremet követve. 1986-tól egyetemi tanulmányaimat a Pécsi Orvostudományi Egyetemen folytattam. Ekkortól kapcsolódtam be a Székesegyházi Plébánia egyetemista közösségi életébe (Bíró László püspöki titkár, majd Székesegyházi plébános vezette keddi hittan csoportba).

Bíró László akkori plébános és káplánja Pavlekovics Ferenc atya – észlelve a diktatúra szorításának enyhülését – az általános iskolás/középiskolás fiatalok jobb megszólítása céljából – néhány idősebb cserkészről kapott ötlet alapján a hittanos keretek között próbálta újraindítani a cserkész szellemiséget. Erre az első lépés néhány egyetemista bevonásával történt, először a nyári hittanos táborban (1988 Keszölc – Pavlekovics atya vezetésével). Majd Pavlekovics káplán atyával együtt a gimnazista hittanórák második felében kisebb csoportokra osztva, a cserkészek 10 törvényéről indítottunk beszélgetést az 1988/89-es tanévben néhány egyetemista fiatalvezetésével (ebben részt vett Surján Zsófia, Nagy Mariann).

Az 1989-es gimnazista hittan táborát már a cserkészlet formai keretének felhasználásával rendeztük meg a magyarhertelendi plébánián. Volt zászlófelvonás, táborűz és az öregcserkészek is meglátogattak bennünket. 1989 nyarán többen kaptunk cserkészképzést a Székesegyházi plébánián tevékenykedők közül különböző forrásokból (Pavlekovics Ferenc az USA-ban cserkész tisztképző táborban járt, Fazekas Barna kiscserkész őrvezető képzőt, Karancsi Eszter és Budavári Csaba őrvezető képzőt végzett Ausztriában). Minket családi kapcsolaton keresztül a Nyugat-Európai Magyar Cserkészszövetség nyári táborába hívtak meg. (Kastl magyar gimnázium mellett, táborparancsnok Teleki Natasa, a tábor lelkésze és motorja ft. Kölley Gyurkabá volt). Itt tettem, későbbi feleségemmel (Rékási Zsuzsanna) együtt, cserkész fogadalmat. 1989 őszén a pécsi öregcserkészek továbbképzést indítottak a cserkészetről (Páva Pistabá, Siptár Lacibá, Ivasivka Matyibá stb.) Ez később továbbfejlődött segédtsízt képző tanfolyammá, melyet szintén sikeresen elvégeztem.

Ezzel a háttérrel alakult meg 1989 őszén a 604. sz. Szent Mór cserkészcsapat a Székesegyházi Plébánián. Kiscserkész rajvezető Fazekas Barna, leánycserkész rajvezető Karancsi Eszter, fiú rajparancsnok pedig én lettem. Ebben a „hős” korszakban kb. 60-70 fővel alakult meg a csapat. Én az indulástól kezdve őrvezető, rajparancsnok, csapatparancsnok voltam egy személyben. Ennek

minden előnyével, hátrányával együtt. Az első ünnepélyes székesegyházi cserkész fogadalom tételünk 1990. május 6-án id. Surján László és Kölley György részvételével volt. 1990-ben a Betyár-forrásnál (Mecsek), 1991-ben Keszthely-Klastrompusztán (Pilis), 1992-ben a Tisza mellett, majd 1993-ban az Őrségben táboroztunk. Ez utóbbi már vándortábor volt.

Fiatal családapaként (1991-ben, 1992-ben születtek fiaim), fiatal kezdő orvosként (havi 4-5 ügyelettel) a feladataimban kissé megfáradva, de jó szívvel adtam át a csapat vezetését Wagner Lászlónak, aki a már elindított cserkészcsapatot a lassan formálódó országos keretek/formák közt tudta tovább építeni, fejleszteni.

A gyermekeimmel nagyon sokszor játszottam a cserkész tábortüzek hangulatos játékát a medveadászatot. A cserkészletben megtapasztalt formai kereteket azóta is gyakran alkalmazom közösségi alkalmainkon. Gyógyító, kutató, oktató munkámban is segített a cserkészlet szellemisége (a jó munka öröme, a vezetés példa, alkalmazva tanítani stb.). A 90-es évek közepétől aztán a cserkészlettől messzebbre sodort az élet (más közösségeket szolgálhattam, szolgállok), és a fiaim élete sem úgy alakult, hogy a cserkészlet közösségén keresztül szereztek tapasztalatot a keresztény közösségi életről.

Nagy örömöm, hogy kislányunk korán találkozott néhány cserkésszel, akik hívására már 8 éve lelkes tagja a cserkész közösségnek.

A legfontosabb üzenete számomra a cserkészletnek a KÖZÖSSÉG. Egy út, mely segít szemben úszni az árral, melyre fiatal kortól ránevel. Egy sajátos életforma, melyen keresztül krisztusarcúakká válhatunk. Speciális módszerével, – hogy mindig a 4-5 évvel idősebbek vezetik a fiatalabbakat – megtanít a másik ember SZOLGÁLATára. Úgy gondolom, e két tényező hatására (közösség és szolgálat) hozzá tud segíteni számos embert, hogy elkötelezett, tudatos keresztény emberre válhasson.

16. Kuti Ferenc (1604. sz. II. Lajos cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

A kérdést kétfelé kell osztanom. Gyerekkori cserkészletre és a felnőttkori cserkészletre. Gyerekkoromban nagyon tetszett nekem a cserkészruha. Sajnos mikor cserkész lehettem már nem volt egyenruhánk, mert a cserkészletet a hatalom nem kívánatos szervezetnek minősítette. Megtűrt szervezet volt, ezért akik szerették, nem akarták abbahagyni. Így az elemi iskolában beiratkozhattam

a csapatba. Volt egy képzett őrsvezetőnk, Ő, mint levente, 1945-ben jött haza Németországból, és az iskola udvarán alakíztatott bennünket. Ezzel megtanultuk a fegyelmezettséget.

Családom katolikus volt. Ez megfelelt a cserkésznek is. Az elemi iskola ferences fenntartású volt, tehát a vallásosság itt is adva volt.

Mikor a cserkészetet betiltották, kerestünk valami fedőszervezeti nevet, így az indián romantika jól megfelelt erre. A mohácsi Kőbányában volt a gyakorlóterünk, a vallásosságot pedig a heti-kétheti lakásunkon való összejöveteleken gyakoroltuk, ahol a magyarságtudatot is erősítettük. Tehát: fegyelmezettséget, vallásosságot, magyarságtudatot és ismeretet már az ifjúkori cserkészletben szereztem meg, az őrsön belül. Ez volt a katakomba cserkészlet.

A felnőttkori cserkészletben a szervezőkészséget, a nagyobb közösség-ismeretet tanultam meg. Megértettem, hogy minden gyerek más egyéniség és mindegyiket máként kell nevelni. Minden vezetőnek van egy elképzelése az egységes cserkészcsapatról és ezt kívánja megvalósítani. Mivel minden gyerek más, ezért ez nehézségbe ütközik. Meg kell találni az utat minden cserkészhez, azért nem célszerű a parancsnokokat sűrűn váltani: idő kell ugyanis arra, hogy minden gyereket megismerjen a vezető a nevelése céljából.

Megtanultam a csapatszervezést, a táborszervezést, a pénzügyi ismereteket, a szakácsmesterséget, a kapcsolatteremtést. Kidolgoztam a cserkészpróbák könyvének rövidített változatát és ezt sokszorosítva eljuttattuk minden csapattagunknak. Az önálló munkát szerettem. Az nem tetszett amikor a cserkészszövetség vagy a hatóságok befolyásolni akarták a csapatmunkát. Emiatt sok vitánk is volt. De végülis cserkészcsapatunk él és működik.

17. Lénárd Miklós Benedek (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

Nagyon szerencsésnek mondhatom magam, mivel az életkorom szempontjából a legjobbkor kerültem kapcsolatba a cserkészlettel. A Magyar Cserkészszövetség újjáalakulása előtt, 1988-ban vehettem részt először egy, akkor még „illegális” cserkész táborban a betiltott és később újjáalakult 10. sz. P.Á.R., a 47. sz. Szt. László Király és a 217. számú KMI cserkészcsapatok idősebb és leendő tagjaival. Meghatározó élmény volt ez az akkor a 11 éves énemnek. Csak hogy értsük a kort: ma már elképzelhetetlennek tűnik, de akkor kötelező volt úttörőnek lenni, és aki hittanra járt, az

rendszeresen büntetést kapott az iskolában. A mai napig emlékszem arra férfira, aki a pécsi Pálos templomnál írta össze a hívek neveit vasárnaponként.

Aztán az élet úgy hozta, hogy egy vadonatúj csapattal kezdhettem meg a cserkészéletemet, a Székesegyházi Plébániához tartozó hittanosokból alakult 604. sz. Szent Mór Cserkészcsapattal. Az, hogy nem volt 1948 előtti elődje a csapatnak, könnyebbséget és nehézséget egyaránt jelentett. Nekünk nem voltak nagy öregjeink, akiktől iránymutatást, tanácsot, szakirodalmat, cserkészházat, felszerelést, vagy régi jó sztorikat és kritikát lehetett volna kapni, mi szabadon alakítottuk a csapat életét és jövőjét, amit persze ma már múltnak lehet nevezni. Ekkor voltam 12 éves, ami egy fiú életútjának elég fontos időszaka. Volt hagyománya a cserkészetnek a családomban, nagyapám még a mozgalom betiltása előtt volt cserkész, édesapám és nagybátyáim pedig a betiltás időszaka alatt az illegálitásban voltak „indiánok”, illetve „katakomba cserkészek” Pécsen és a Mecsek erdeiben.

1989-től vagyok tagja a Szent Mór Cserkészcsapatnak, és nagyon jó dolognak tartom, hogy végigjártam a ranglétrát: először őrsi tag voltam, majd 1992-ben Gödöllőn elvégeztem az őrvezető-képző tábort, 1998-ban szereztem segédtszti képesítést. Voltam őrvezető, kiscserkész rajparancsnok, csapatparancsnok, őrvezető-kiképző és a VI. Cserkészkerületben tagja voltam a vezetőségnek. Sok mindent láttam, tapasztaltam, és az a véleményem, hogy a cserkészközösségnek az irányítás szempontjából a legfontosabb tagja az őrvezető. Rajta áll, vagy bukik minden: meg tudjuk-e tartani a tagokat, hétről hétre tudunk-e velük együtt lenni, együtt játszani. Át tudjuk-e adni megfelelő módon nekik a szükséges elméleti, gyakorlati jártasságokat és mellette tudunk-e együtt építeni egy olyan közösséget, ahol mindenki egymásért van? Ebből következik, hogy véleményem szerint a legfontosabb képzés az őrvezető képzés. Ha az jól működik, akkor biztosítva lesz a mozgalom jövője.

Úgy gondolom, hogy a cserkészet, mint közösség a legjobban végiggondolt és a legjobban felépített ifjúságnevelő önkéntes mozgalom. Együtt megvan benne az alázatra nevelés, a szeretet, a gondoskodás, a tisztelet, önmagunk legyőzése, a játékoság, a kalandos táborok adta élmények, és nem utolsósorban a felkészülés az életre, a nehézségekre is. Az elméleti képzéseken túl remek gyakorlati tapasztalatokat is ad, oktatja és óvja a magyarságtudatunkat, vallásosságával fejleszti és erősíti hitünket.

Ha végiggondolom, az élet szinte minden területén találok példát arra, amit a cserkészetnek köszönhetek, vagy ami összefügg vele. A cserkészet gyakorlati tanításának köszönhetően tanultam meg többek között tájékozódni, térképet olvasni, csomózni, főzni, sebet bekötözni és közösségben élni.

A cserkészzet jó válaszokat ad a kor kihívásaira is, programot ad a fiataloknak. Olyan programot, ami eltér a megszokottól, ami egyedi a világ általános folyásához képest és mégis eggyé forrasztja, egy közösséggé kovácsolja össze őket. A cserkészzet egy jó értelemben vett burok, ami megvédi a tagokat, kicsit olyan, mint az egyházi iskola: nem engedi be, vagy minimum tompítja a világ negatív hangjait. A cserkészek előnyökkel indulnak el az élet útján, pontosan lehet látni a fiatalokon, ahogy viselkednek, hogy ki cserkész és ki nem. A cserkészzet tartást ad, FELADATOT. És nem bonyolult. Mindjárt ott van a 2. törvény, ami szerint nekünk kötelességeink vannak a világban Isten, Hazánk és Embertársaink felé. Nem csak jogaink, amit harsog a világ liberális fele, hanem KÖTELESSÉGEINK. Márpedig ha kötelesség, akkor annak bizony eleget is kell tenni.

És az egyenruhában történő zászlófelvonás, kötelező szertartások, alaki foglalkozások mellett van egy marha romantikus vonulata is a cserkészéletnek. A nyári táborok alkalmával először is felfedezzük az ismeretlent, „meghódítjuk”, majd fölépítjük a hajlékunkat a vadonban, ellátjuk magunkat. Aztán ki ne szeretné az esti tábortüzeket, amiket a nap végén együtt körülülünk és éneklünk, gitározunk, játszunk?! Ráadásul olyan emberekkel lehetünk együtt, akik önként vállalták ezt az életformát, akiknek azonos az értékrendjük, a vallásuk, a nyelvük, a kultúrájuk és az élethelyzetük is. Csodálatos érzés. A legaktívabb időszakomban volt olyan nyár, amikor négy cserkész táborban voltam egymás után kiscserkész tanyázással együtt.

A cserkészzet igaz ügy. Tanít. Tanít az együttműködésre, a kapcsolatok működtetésére, az odafigyelésre, saját magunk elfogadására. Tanít az alázatra. Teszi mindezt játékosan, mégis szilárd eltökéltséggel.

A cserkészzet – ha jók a vezetők - kihozza a jót a gyerekekből, a rosszat elnyomja. Máshogyan fogalmazva a gyengeségeket csökkenti, az erősségeket a felszínre hozza. Szerintem nincs olyan, hogy valaki mindenben tehetségtelen. Valamiben mindenki jó, és ezt kihozza a cserkészzet a gyerekekből, főleg a táborokban lehet ezt megfigyelni.

Ma 2022-t írunk. 1989 óta eltelt 33 esztendő, több mint egy emberöltő. Mi maradt meg bennem a cserkészetből? Egy erős alap, melyre tudtam építkezni az életem során. Megmaradtak a barátok, akikkel azóta tartjuk a kapcsolatot, segítjük egymást. Megmaradt a kitartás, a tenni akarás, a segítség, a céltudatosság. A hivatásomat is a cserkészetnek köszönhetem, hiszen 20 éve a természetvédelmi hatóságon dolgozom, ahol a megmaradt természeti értékeket próbálom megóvni a 6. cserkész törvény szellemiségében. A mai napig, ha járom az erdőt, a vidéket a munkámból kifolyólag, beugrik, hogy egy-egy helyszín milyen jó táborozó hely lehetne, annyira ideális, hol lenne az alakulótér, merre tenném a latrinákat, hol lenne a GH.

Megmaradt a játékoság is, mely része a mindennapi életnek, hiszen két kislányommal rendszeresen játszunk cserkészjátékokat is: kedvencük a „Menjünk medvét vadászni!” és a „Kerek erdő szélén”. Mindketten cserkészek, Luca már nagycserkész, Nóri kiscserkész, természetesen a 604-ben, iszonyúan élvezik, szeretik, nagy nosztalgia ez nekem. No meg akkor is sokat gondolok a cserkészetre, ha a családi nyaralás sátrazós és újra alkalmaznom kell a régi gyakorlati tapasztalatokat. A cserkészlet 1989-es újraindulása után a fiatal vezetők kaptak azért egy pár kritikát is az öregcserkészektől, a legtöbbet biztosan jogosan. Én kritika helyett kitartást, sok jó táborozást, játékot és klassz élményeket kívánok minden cserkésznek, és meg szeretném köszönni a jelenlegi vezetőknek, hogy a helyes úton terelgetik a gyerekeinket.

18. de Loviaguin Alexander „Jegenye” (10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a Cserkészletnek?

Az 50-es évek ugyancsak „Vörös Évek” voltak, nem csupán verbális értelemben. Ebben a veszélyes társadalmi közegben Tóth Tihamér és Koszter Atya szellemisége adta meg nekem azt az irányt, melyen haladhattam, hogy ne veszítsem el önbizalmamat, hitemet. Ehhez kaptam támogatást Csonka Ferenc Atya cserkésztestvéről, (nekünk Feri Bácsi) általa ismerkedtem a cserkészlettel, majd farkaskölyökként 1951-ban vett vésőszármáy alá „Szürke Farkas” (Matyi Bá) továbbá „Fehér Szarvas” (Arató László). Általános iskolásként Dr. Siptár Ernő („Szürke Kócsag”) 2 évig osztályfőnököm volt a Pécsi Belvárosi Elemi Iskolában, számos „harc” foglalkozáson vettem részt az Ő vezetésével a Mecsekben (Zsidóvölgy, Szuadó, Kisrét). Farkaskölyök majd kiscserkész mivoltomnak nagy lökést adott *Az utolsó mohikán*, *Vadölő*, *Bölényfia Hosszú Lándzsá* emlékezései c. művek, mely utóbbi mű az Északi Fektelábú (Nord (Blackfoot) törzs főnöke életrajzát mutatja be Baktay Ervin kitűnő fordításában. A cserkészlet ötvöződött nálam egy mély hitelrel is, mely néhai Virág Ferenc megyéspüspök Úr asszisztensi köréhez kapcsolt számos cserkésszel, akikről a *Sziklatábor* c. kiváló könyvben olvashatunk.

Nem hallgathatom el azt, hogy cserkészletben számomra nagyon izgalmas volt a „katakombaélet” melyben csak rövid ideig volt részem, mivel középiskolai tanulmányaim valamint a vívás iránti vonzódásom igencsak igénybe vette minden energiámat

Aktivitásomat valójában a cserkészletem hívta életre, így ennek köszönhetem hitbéli megerősödésemet, valamint a választott küzdősport iránti szeretetemet, és gondolkodásmódomat

is. Sokszor mondogattam magamban a cserkésztvörvényeket megfejelve egy „röpimával” amikor úgy éreztem, hogy bukdácsolni kezdek az életutamon, példaképeim néhai Kaszap István és Koszter Atya „Lurkó”-ja voltak. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy meg sem közelítettem eme nagy jellemek tulajdonságait, de megóvtak attól, hogy nagyobb veszedelembe kerüljek a gyakori kísértés által.

Foglalkozásom nagyon messze vetett szülővárosomtól, néha (hivatalból) hazámtól, ezért a cserkészettől nagy hirtelenséggel átmenetileg el kellett búcsúznom.

Az Úr nem feledkezett meg bűnös szolgáljáról és lehetővé tette, hogy 2007. április 22-én a pécsi Pálos templomban megújíthattam cserkészfogadalmamat és integrálódhattam a 10. sz. P.Á.R. „gróf Széchenyi István” cserkészcsapat tagjai közé.

Dacára annak, hogy már több évtizede nem Pécsen élek, csapatommal a kapcsolat nem szakad meg. továbbra is- ha csak közvetett módon – támogatom munkájukat.

És most visszatérek arra, hogy mit köszönhetek a cserkészletnek:

- mély hitet,
- céltudatos életmódot,
- önuralmat,
- a természet tiszteletét és szeretetét,
- késztetést az események mindenkorai megsegítésére,
- a „jót tenni jó” gyakorlatban történő érvényesítését.

A fent felsoroltak elsajátítása és alkalmazása számomra rendkívül fontos ebben a rohanó világban, mert azt látom magam körül, *hogy az emberek frusztráltak, megfélemlítettek és valami megmagyarázhatatlan gátlás van sokukban, nem mernek megnyílni egymásnak és elvesztik hitüket, önbecsülésüket és bizonytalanoknak tűnnek a jövő megítélése tekintetében.*

Magamról tudom és érzem, hogy a cserkészlet adta meg nekem mindazokat a magatartási normákat és életszemléletet-melyeket fentebb felsoroltam és melyek gyakorlati alkalmazása nélkül a szürke hétköznapiakban áldozata lennék jelen soraim dőltbetűs részében felsoroltaknak.

Ifjú cserkészestvéreimnek jó szívvel ajánlom az Északi Feketelábú törzs híres jelmondatát:

„mokokit, to ki akakimat”! vagyis **legyetek bölcsök és kitartók!**

19. Merényi Milán „Trefi” (466. sz. Magyar Tenger cserkészcsapat)

Mit adott nekem a cserkészzet?

Mit kaptam valójában a cserkészettől? Az életemet.

A válasz egyszerűnek tűnik, mégis magyarázatot igényel. Cserkészéletem első évei megszámlálhatatlan kalandok láncolata volt. Valóban összekovácsolódott, bajtársias hangulatú őrs lett belőlünk. Ez a fajta élet mindegyikünk számára oly könnyen megy, hisz nekünk csak bele kell élni magunkat az őrsvezető által kínált helyzetbe. Felejtethetetlenül jó időszak volt ez, s már akkoriban is, hosszú, téli estéken egymásnak mesélgetve, felemlgettük az elmúlt nyarat, táborokat, kirándulásokat, fejkavargatva néztünk egymásra, és kérdeztük: „Hogyan fogjuk egyszer mindezt elmesélni valakinek?”

A változás akkor következett be, mikor elég nagyok lettünk ahhoz, hogy saját őrsünk lehessen. Akkor úgy éreztem lezárult egy korszak, semmi nem lesz már olyan, mint régen. Nos, igaz am lett, de a lehető legkellemesebben csalódtam a változásban. Igyekeztem jó őrsvezető lenni, s ahogy megtanultam, példát szerettem volna mutatni a rám bízottaknak. Finoman szólva is nehéz feladat volt. A rohangászó, kiabáló fickócskából, most olyan emberré kellett válnom, aki nem nyafog, ha sokat kell gyalogolni, akkor is lelkes tud lenni, ha senki másnak nem megy. Akinek természetes, hogy egy kirándulást misével zárunk le. Aki illemtudó és mértékletes. Lehengerlően nagy feladat volt számomra így megváltozni, ezért csak apró lépésekkel kezdtem. Aki beszélgetett már velem a cserkészetről, biztosan hallotta tőlem: A tíz törvényt betartani nem lehet! Mi is csak annyit tehetünk, hogy minden nap megpróbálkozunk betartani azt. Úgyhogy én megpróbáltam. Apró lépésenként. Először csak egy-egy átgondolt és kimért helyzetben, aztán egyre gyakrabban, mikor mások is láttak. Bizony, amikor mások is láttak! Mert ha egyedül van az ember, nem kell mindig „cserkészen viselkednie”- gondoltam. Új karakteremet olyan jól kifejlesztettem, hogy, szinte kettős életet éltem. Volt egy hétköznapi, és egy vasárnapi énem. Az előbbi átlagos, hétköznapi fiatal, az utóbbi pedig az a szabálykövető szuperhős, akit csak a toborzóplakátokon látni. Kezdték képmutatónak érezni magam. Valóban olyan képet mutattam magamról másoknak, az őrsömnek, mely mégsem én voltam. A hívő ember tudja, ekkor szokott a Jóisten lökni egyet az emberen, egyértelművé téve a szándékát. A munkahelyemen, otthon, s minden eddig ellentétes területén az életemnek, valami csoda folytán megtudták, hogy cserkészvezető vagyok. Csodálkozó tekintetek, elfojtott mosolyok, elismerő vállveregetések következtek. Egyik nap megkaptam, hogy „ezért vagy te olyan rendes gyerek!” Szégyelltem magam. Én, a képmutató most egy olyan világ prédájává válok, ahol mindaz,

ami a vasárnapi énemnek fontos, itt nem érték. Arra számítottam, hogy az emberek lelepleznek majd, fényt derítve kettős életemre, de mégsem így történt. Az évek alatt, míg tudatosan csiszolgattam a „jó gyerek” személyiséget, a másik énem sem vonhatta ki magát a hatása alól. Csodálkozva tartottam ismét önértékelést. Az Isten keresése a kis dolgokban, a testi-lelki tisztasághoz való ragaszkodás, a másokért ajánlott szenvedés, a tisztességes munka, mind-mind átitatták egész életemet és lényemet. A kezdetben csak felvett szerep, lassan a személyiségemmé vált, minden körülmény között. Így lettem a cserkészeim számára a képmutatóból, példa-képmutató. A cserkésztestvérek szellemisége, akár a tiszta víz, apró cseppenként öblítette át a mindennapjaimat, átszűrte gondolataimat, meghatározta döntéseimet. Mentőövet vont körém, amibe bele tudtam kapaszkodni. Bizony, csupán mentőövnyi biztonságot kaptam. Nem a nyugalom szigetét, még csak nem is egy csónakot. Mert mindannyiunk lába a Valóság-tengerébe lóg. Abban úszunk mindannyian, de a cserkésztestvény olyan mentőövet ad, mely mindig kiemeli a fejünket kicsit. Kényszerít, hogy felnézzünk, többet lássunk, mint más, vagy máshogyan lássuk ugyanazt. Nem emel ki minket a valóságból, ami legtöbbször szürke, nehéz, küzdelmes, és végeláthatatlan. A Tíz testvény szellemében nevelkedett, vasárnapi „jófiú”, tudja, hogy mindez csak látszat. Ha el is merülne egy pillanatra a világ nehézségeiben, a cserkésztestvény segít, hogy meglássa: a világ színes, a nehézség csak próba, a küzdelem győzelmet hoz, és igenis van cél. Nagyon is jól látható egyértelmű cél.

Mit adott nekem a cserkésztestvény? Esélyt a változásra, mentőövet az elfásulás ellen, életcél? Ezekre gondoltam, mikor azt írtam: Egy életet.

Egy reményteli, gazdag életet, melyért hálát adok mindennap az Istennek.

Az aktív cserkésztestmunkát ugyan befejeztem már, hisz nem szervezek táborot, vagy kiképzést, s nem próbáztatok már több újoncot sem, mégis, mindazt, amire megtanított cserkésztestvet, nem tartom meg magamnak. A családomban, a gyermekeimben él tovább mindaz, amit tőlem láttak, s amit én is úgy kaptam. Mert, szerintem ez a cserkésztestvény lényege: tovább adni minden jót, amit kaptunk tőle.

20. Merényi Péter (47. sz. Szent László király cserkésztestcsapat)

Mit köszönhetek a cserkésztestvetnek?

Először is azt, hogy megismerhettem az öregcserkésztestveket, akik továbbadták nekünk azt a szellemet, amit a '70-es '80-as évek állami nevelése igyekezett előlünk eltitkolni, vagy beszározni, nevetségessé tenni. Ők voltak a kapocs, a kötelék az igaz és egészséges keresztény magyar hagyományokhoz.

Mintha nagyszüleink elbeszélései elevenedtek volna meg. Nyilván ők is esendő emberek voltak, számunkra mégis ők testesítették meg a cserkész jellemet.

Megtestesítették a hűséget, az állhatatosságot, a becsületet, a tiszta férfiúságot. Tőlük ezek nem szavak voltak, hanem kipróbált, kemény időkben kipróbált, erények. Nem mutogatták, hanem odaadták magukat. Odaadták Istennek, Hazának, embertársnak. Nem játékból tettek fogadalmat, hanem kemény elhatározással. És végül nekünk adták is magukat, s nem pihentek. Tanítottak, könyveket írtak, velünk voltak, velünk táboroztak, kirándultak. Fehér hajjal is fiatalon.

Mi pedig egyre jobban rajongtunk értük. Mint a szomjas föld, úgy ittuk elbeszéléseiket. Lenyűgözött bennünket hatalmas műveltségük, naprakész ismeretiek, pontosságuk, megbízhatóságuk, munkafegyelmeük. Ma pedig lenyűgöz szerénységük és alázatuk. Szinte bármilyen kérdésünkre azonnal tudtak válaszolni. Ha lett volna idejük, órákon át énekeltek volna egyetlen ismétlés nélkül, amit megtoldottak néha más nemzetek dalaival. Természetesen azon a nyelven.

A legnagyobb hatást azonban a lényükkel gyakorolták. Abban, ahogy például a zászlófelvonáskor tisztelegtek, jelentést tettek, minden benne volt. Benne volt a fegyelem, az engedelmesség, a határozott tettekre készség. Nyoma sem volt tunyaságnak, mellébeszélésnek. Valami el nem gyöngülő rugó feszítette, ki nem alvó tűz hajtotta őket.

Bár nem mutogatták, mi láttuk ezt a szívükben őrzött tüzet. Bár nem mondták, de hallottuk, hogy volt, amikor csak a remény volt nekik, és a hit.

Hittek az erényekben, hittek a hősökben és a hőstettekben, hittek a tisztességben és az adott szóban, hittek a fogadalmuk érvényében, hittek abban, hogy az áldozat nem veszik kárba. És bár nem hihették, mégis hitték, hogy a legsötétebb idők véget érnek egyszer, és végül mindig az Igazság győz. S titkos álmaikban, mikor mi még meg sem születtünk remélték, hogy lesz egyszer folytatás.

Itt meg kell emlékezni azokról az öregcserkészekről is, akikkel sosem találkoztunk, de tudtuk, hogy törődnek velünk. Gondukat viselték imáikkal, figyelmükkel, és nagylelkű anyagi támogatásukkal (felszereléssel, élelemmel, pénzzel).

Hálás vagyok értük a Gondviselésnek, és mindhalálig a lekötelezettjük maradok.

Két rájuk jellemző esetet hadd említsek meg:

1992-ben egy éjszaka a táborunkat megtámadta egy másik csapat. Az egyik öreg, aki akkor már hetvenes éveiben járt, a riadóra felugrott, s a zászló felé robogó egyik huszonéves támadóra vetette magát, akit le is terített.

Egyszer a Nagy Lajos gimnáziumban a hősök emlékműve előtt álltunk. Egyikük rámutatott egy névre a táblán: „Az a fiú a padtársam volt. Az másik a fiú pedig a legjobb barátom. Együtt felvételiztünk a Ludovikára...”

Adták magukat. Feltételek nélkül.

A cserkészzet, és egyáltalán a világon bármi csak akkor működik, ha vannak emberek, akik adják magukat. Ingyen. Saját cserkész tapasztalataim közül legyen ez az első, amit említek: a cserkészet szolgálatra nevel. A korszellem béreseket, zsoldosokat akar látni, akik **el**adják magukat, hogy aztán fogyasszanak. A cserkészzet megtanít arra, hogy nagylelkűen odaadjuk magunkat, hogy igazán jó munkát végezzünk.

Az Öregek első mondatainak igazáról már ifjú cserkészéletünk évei során bizonyosságot kaptunk:

„Tartsd meg a rendet/regulát, és a rend megtart téged.” – szemben azzal, hogy „a szabály azért van, hogy megszegjük.” A közösség, amely a rendhez tartotta magát, kivirágzott. Akik az árral úsztak, azokat az ár hamar el is nyelte.

„Hajtsd a csónakod magad” – szemben avval, hogy „szép-szép, de ma már senki se csinálja így.” Azok maradtak talpon, akik nem hagyták magukat eltéríteni. Akik beadták a derekukat, hínár közé úsztak.

A táborok, portyák során persze sok praktikus ismeretet is elsajátítottunk, ami később a hasznunkra vált. Ezek esszenciája az, hogy a nehézségeken úrrá lehet lenni, a legkilátástalanabb helyzetekből is van kiút. Csak nem szabad engedni a kétségbeesésnek. Iparkodni, fáradni, küzdeni kell. S ha megtettünk a magunkét, úgy lelünk rá nekünk készített megoldásra, mint napsugaras tiszta ösvényre a szűrös sötét bozótból kitörve. Ez több, mint esőben tüzet rakni, vagy hóban aludni. *„Segíts magadon, és Isten is megsegít.”* (Kedves szentírási helyem: Mt. 6, 34)

És köszönhetjük, köszönhetem a cserkészzetnek a sok mesélnivalót, kalandot, emléket, tapasztalatot. A bátorságot edző őrsegeket és éjjeli portyákat. Az alvók fölötti, éjszakát fürkésző virrasztást, amikor egyszerre megszűnt az idő. A testet, lelket acélozó meneteket, a perzselő napot, amikor az utolsó korty vizünket meg tudtuk osztani egymással. A kút vizét, amelyben lemostuk magunkat, a friss hajnalokat, a harsány, teli torokból énekelt nótákat. Az esőt, a sarat, a hideget, amit a szabadban is ki lehet bírni. Az éhséget, ami a legjobb szakács. A riadókat, amik tétovázás nélküli cselekvésre kényszerítenek. A hadijátékokat, éjjeli rajtaütéseket, versenyeket, ahol hangtalanul osontunk, vagy szétpattanó, égő tüdővel rohantunk. A vészt, amiben – mint tűzben az arany – megismerszik, ki a vitéz. A gyors döntésre és találékonyságra bíró váratlan feladatokat. A sorakozókat, amik engedelmességre, fegyelemre, és összeszedettségre szoktatnak. És a gyertyafényes csöndes egyedülletet, amikor olyan gondolatunk támad, amit magunktól nem is gondolnánk.

És mindezekben kaptam pajtásokat, akik a barátaimmá lettek. Akik észrevették, ha fázom, és kérés nélkül megosztották a takarójukat. Akik védtek a bajban, akikkel egymásért küzdöttünk. Akik soha nem hagytak cserben, és akikkel - tudom - életünk végéig számíthatunk egymásra.

Az otthonom után a cserkészeten keresztül kaptam a becsületes, erényes élet utáni vágyat.

Végül hadd ajánljak két verset, amit az Öregek a kezdetekkor megismertettek velünk:

Mécs László: A pisztrángok példája

Sík Sándor: Acélember

21. Nyisztor Zsolt (47. sz. Szent László király cserkészcsapat és 682. sz. Vác Jenő cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészetnek?

Ha egy szóval kellene válaszolnom azt mondanám: mindent. Felsorolva röviden a hitem megélését, a hivatásomat, a feleségemet, a gyermekeimet, az otthonomat, a barátaimat, a mindennapi életvitelemet, a példaképeimet, melyek segítenek eligazodni az élet dolgaiban.

Ha arra a kérdésre kellene röviden válaszolnom, hogy ki vagyok én, hol és hogyan élem az életem, azt mondanám: egy keresztény, nagycsaládos, cserkész pedagógus vagyok, aki a Zengő hegy lábánál élhetek. Ezt mind a cserkészetnek köszönhetem. Hogyan is valósult ez meg?

Középiskolás koromban találkoztam a cserkészettel. Egy olyan életformával, ahol a keresztény szeretetet lovagias férfiassággal együtt lehetett megélni! Feladatokat és kihívást keresve, és a sok élmény közt igazi barátokat találva nőhettem fel. Ma is ezek az emberek vesznek körül. A barátaim nagy része is cserkész, velük élek egy faluban, egy közösségben. A gyerekekkel való foglalkozás közben találtam meg a hivatásomat is. Őrsvezetőként jöttem rá, hogy az Urat pedagógusként tudom a legjobban szolgálni.

A feleségemmel ÓVK-ban találkoztunk. Sok közös cserkészélményt éltünk át együtt is, ami segített igazán összekovácsolódni bennünket. A fogadalom és 10 törvény mindkettőnk számára alapvetés a mai napig. Így azt hiszem nem meglepő, hogy mind a négy gyermekünk cserkészkedik. Szülőként a cserkészet újra felfedeztük. Ugyanazt a csodát, de más nézőpontból. Régebben sosem gondolkoztam azon, amiért ma szülőként még hálásabb vagyok. A kamasz gyerekeink számára is alapvetőek az Isten, Haza, embertárs értékek, feladatot és kihívást keresnek az életben, mindehhez

pedig van egy stabil, jó arcokból álló, igazi baráti közösségük, ami talán a legfontosabb a talponmaradáshoz.

Hosszúhetényben élünk, egy tanyán a Zengő lábánál, állatok, kert, földes út és mögöttünk az erdő. A faluban számos cserész barátunk él, velük hoztuk létre a helyi cserész alapítványt és működtetjük a falu cserkészcsapatát, ahol a gyerekeink részben vezetőként is dolgoznak. Körbe értünk.

Mit köszönhetek a Jóistennek? A cserkészetet! Mit köszönhetek a cserkészetnek? Az életemet, amelyben boldog vagyok! Azt üzenem a mai ifjúságnak, hogy álljatok bele és ne féljete a kihívásoktól! Adjatok csattanós válaszokat a kemény kérdésre és legyetek Krisztusnak elkötelezett katonái!

22. Dr. Nyúl Eszter Anna (683. sz. Szent László király cserkészcsapat)

A nagyszüleim cserészek voltak, édesapám is bújtatva megélhette a szépségét. 12 éves lehettem, amikor megbeszéltem Urbán Sándorral, Édesapám egykori vezetőjével, hogy én is cserkész leszek. "A cserkészlet életforma, komoly vállalkozás." - mondta és a szemembe nézett, egyenrangú félnek tekintett. Bólintottam, elmentem a ház legtávolabbi zugába, és vártam pár percet: ennyi csak elég lesz Satya bácsinak! Fordultam, és mentem vissza hozzá, hogy a válaszmom igen, én ezt szeretném. Megint a szemembe nézett, bólintott és elhitte nekem. A bizalma olyan útravaló volt, ami máig kitart.

Két év telt el úgy, hogy arra vártam Bátaszéken a cserkészlet induljon el. 12 évesen döntöttem, de csak kamasz 14 évesen szembesültem igazából a cserkészlet törvénnyel. Dührohamot kaptam: ezt lehetetlen valaha is elérnem, ehhez szentnek kell lennem! Így történt utána az, hogy ha kérdeztek, hogy mi szeretnék lenni, akkorebben az egyben voltam biztos, hogy szent. Ez azért meglepő válasz egy gimnazistától. Ehhez lett nekem a cserkészlet törvény az eszköz, az ösvény. A lécs, amit ha le is verek újra meg újra, de megpróbálom megugrani. Nem könnyű ez az út, de cserébe szép.

A cserkészlet alapítója 50 éves elmúlt, amikor megírta a nagysikerű könyvét és különböző társadalmi osztályok elkényeztetett vagy elhanyagolt fiait táborozni vitte. És attól kezdve új pályára állt az élete, a cserkészlettől. Az enyém is. Kicsit talán a családomtól is eltávolodtam, ezt érezték és féltékenyek is lettek, de hosszabb távon mégis a cserkészletnek köszönhetnek még ők is - talán ezt fel sem ismerve-, sok mindent. Összességében támogattak és segítettek benne, kíváncsian várták, hogy

ebből mi fog kisülni. A cserkészlet egy út, ami egy a sok közül, viszont ez az enyém. Annyira, hogy az áldás, a kegyelem azóta is innen érkezik, jó gyümölcsöt hoz.

A középiskolai évekre visszatérve, cserkészként éltem meg az egészet: 5 nap kollégium, 6. nap otthon örsi foglalkozás, vasárnap utazás vissza. Nyáron a cserkész tábor volt a koronája az évnek. Egy osztálytársam, Sándor Andrea a bolyi cserkészcsapat vezetőjének a lánya szintén örsvezető volt, és neki köszönhetően éltem át először azt az élményt, hogy közösséghez tartozom. Igazi közösséghez.

A bolyi csapatban nagyon hamar megbíztak bennem és feladatokat kaptam. Mire eszméltem már 40 - 50 gyerek volt rám bízva. 16 éves voltam ekkor, hittek bennem és én szárnyaltam. 17 évesen már a bátaszéki csapat parancsnoka lettem és hamarosan KIB tagként Tolna megyét képviselve szombatonként utazhattam Pécsre is a kerületi intéző bizottsági ülésre az öreg cserkészek közé. Idős urak között fiatal lányként megilletődve hallgattam a régmúlt eseményeit. 1997-ben úgy kezdtem el az egyetemet, hogy vezetőképző táborban lettem törzstag, és hamarosan segédtszti táborban és a Partiumban találtam magamat, ahol az a megtisztelő feladat ért, hogy indítsuk be a cserkészvezetőképzést. Interaktív műsorok szervezése és állampolgári ismeretek köré szerveződtek a feladataim. Öröm, teljesség érzés volt bennem a táborok alatt. A cserkészlet a legjobbat hozta ki belőlem, maximumon pörögtem és szolgáltam a közösséget.

Szegeden az egyetem egyszer állásbörzét tartott, ahol egy szakértő hölgy, miután foglalkozott velem, azt mondta, hogy én már dolgozom valahol. Nemleges válaszomra csodálkozott, és csak később jutott eszembe, hogy az önkéntesség is munka, és a cserkészöv nem véletlenül volt aznap is rajtam. Olyannak éreztem magam a cserkészletnek köszönhetően, mint akinek láthatatlan lovagi ruhája van, mint akire az Isten kedélyesen mosolyog. Védettnek, megbecsültnek és értékesnek éreztem magam. Az érzéseimet kimertem mutatni, kezdeményezni és belefeküdni Isten tenyerébe.

A legnagyobb dobásom a cserkészletben az volt, amikor a pécsi kerület nem adott a centenáriumi táborhoz vezetőt és ezen elképedve ekkor, utólag jelentkeztem a feladatra. Ez azt jelentette, hogy Angliába utaztam 40 kamasszal három hétre. Két éves felkészülés előzte meg ezt, nagyon komoly anyagi támogatás megszerzése mellett. Közben már dolgoztam, férjhez mentem és távházasságban éltünk 8 hónapig, az első közös nyarunkat nélküle töltöttem a cserkészekkel. Csaba mindenben támogatott, értette a gondjaimat, a dilemmáimat, a feladataimat és a lelkesedésemet. A kezdetektől olyan összhang és bizalom volt közöttünk, hogy a dzsembori számomra közös teljesítmény lett. Volt hátországom, egy cserkészférj, akinek a dalát harsogta a rajom (Balra fenn az égen), vagy akire gondoltam Angliában este az égboltot lesve, a székely himnuszt énekelve.

Nem volt tudatos, hogy cserkészek közül választok párt majd magamnak, mert nem kerestem, hanem kaptam magamnak társat az utamra. De nem volt meglepő, hogy így alakult - egészen gyakori ez a cserkészvezetők között. Csabát ilyen értelemben még a neve is predesztinálta arra, hogy az igazi legyen: M. CS. - Magdali Csaba, de nekem ez a rövidítés előtte annyit jelentett, hogy *Magyar Cserkész*. A cserkészlet kellett ahhoz, tette lehetővé, hogy mi találkozzunk és ráébredjünk, az Isten is egymásnak teremtett minket. Megjártuk a magunk útjait, mire összeakadtunk és tudtuk értékelni, hogy értjük egymás szavát és tetteit.

A dzsemborit lezáró utolsó hétvégén bementem egy templomba, hogy megköszönjem a sok jót és kértem az Urat, hogy mostantól segítsen az új feladataimban: jó feleség és majd jó anya lehessen. Ez októberben volt, novemberben a 30. születésnapot ünnepeltünk, decemberben megtudtam, hogy babát várunk. Elindult egy új korszak.

A cserkészlet és az abból származó kapcsolatok nem tűntek el. Segítenek mindenben. Segítenek abban, hogy Csabával harmonikus és összeillő szülői párként legyünk jelen a gyerekeink életében. Segít abban, hogy Pécs az otthonunk legyen, hogy jó legyen itt élni, hogy családi összefogás nélkül is olyan közösségben lehessünk, ahol gyökereink vannak. Segít a munkában, mert azokat az eszmék, amelyeket gyerekkorban elfogadtam és kitűztem, azok ma is vezetnek és most érzékelem egyre jobban, hogy meghozzák a gyümölcsüket itt, ezen a téren is. Segít a tanulmányaimban és kutatásaimban, mert észrevétlenül a kör körbeért, az, ami magához vonzott egykor az ma is elvarázsol és örömmel tölt el más szempontok alapján. Bizonyíthatom működőképességét olyan körökben, ahol az állampolgári nevelést más oldalról közelítették eddig.

23. Palka Réka (604.sz. Szent Mór cserkészcsapat)

Nekem a cserkészlet...

- életre szóló barátokat adott, akik jelen vannak a mindennapjaimban. Velük kapcsolatban az ősbizalom a legjobb jelző, bármikor és bármiben számíthatunk egymásra. Ez soha nem fog változni.
- életre szóló emberi kapcsolatokat adott. Velük ugyan nem találkozom olyan sokszor, van, akivel csak 10-20 éveses sodor össze újra az élet, de mindent ott tudunk folytatni, ahol egy táborban, egy kiránduláson abbahagytuk. Ezek a találkozások nagy örömforrások.

- amikor az élet nehezebb részein segítségre van szükségem, ha cserkészbe (még ha eddig nem is ismertem) botlom, már tudom, nem kell aggódnom. Ezt a világ bármely pontján megtapasztalhatom.
- egy nyitott közösség, mindenkinek örülnek, akár fiatal, akár öreg, akár vendég, akár régi, akár új cserkésztestvér érkezik. Mindenki figyelmet, bizalmat, közösséget kaphat itt.
- új magyar testvéreket adott, a világ minden tájáról
- a legjobb bulikat adta és adja még most is, ahol az „ereszdelahajamat” alatt is egymásra figyelünk, és örömet ad a másik jelenléte, a közös együttlét
- olyan gyakorlati ismereteket adott, amelyeket a mai napig használok az életem szinte minden területén: az otthonomban, a kertben, a munkám során, a nyaralásoknál, gyermeknevelésben, stb... Ezt fel sem lehet sorolni. Azok a csomók, amik nem csúsznak, a térképismeret, a tűzrakás, a sátorozás, táborozás fortélyai, elsősegélynyújtási ismeretek, a fogmosás helyes technikájáról nem is beszélve!
- bátorságot és rutint adott az előadáshoz, énekléshez, zenéléshez, tánchoz, játékhöz, akár mások előtt, akár másokkal együtt, akár tanítani. Egyszóval, kiállni az emberek elé.
- megtanultam vizsgázni, felkészülni, elmondani a lényegét, a kérdésre figyelni.
- megtanultam vezetőnek lenni, felelősséget vállalni a tetteimért, és a társaimért, a rám bízott kisebbekért, a problémákat nem a gyerekek előtt, hanem majd később, az illetékesekkel megbeszélni, utolsóként enni, a másnapi jó programért áldozatot hozni...
- megtanultam beosztott lenni, beállni a sorba, elfogadni a vezetői döntéseket.
- megtanultam szervezni: tábor, rendezvényt, utazást, hogy az mindenki számára élvezetes, értelmes időtöltés legyen.
- megmutatta, hogy öncélúan tanulni jó: megismertem a hazám történelmének olyan érdekes részleteit, amire történelem órákon senki nem hívta fel a figyelmet. Megismertem a saját és mások zászlóit, azok jelentéseit, megismerkedem a heraldikával, a magyar népszokásokkal (nemcsak elméletben, a vödör vizekkel locsolás életre szóló, felejthetetlen húsvéti emlék az egész családunknak!!!), 100-nál több magyar népdalt tanultam itt, és még biztos van olyan, ami csak holnap vagy azután jut majd eszembe, hogy kifelejtettem.
- a népzene és néptánc megismerését és örök szeretetét adta, sok-sok táncház, népdalverseny, előadás és arra való felkészülés során, a tábortüzek melletti éneklésekről nem is beszélve!

- a véget nem érő játékot adta: mindenhol és mindenki vel lehet játszani, ami összehoz, felold, örömet ad. Megtanított játszani, szabálykövetőnek lenni. Megtanította komolyan venni a játékot, amit ugyanakkor végtelenül lazán is kell tudni kezelni.
- megismertette velem a fizikai tűrő-, és teljesítőképességeim határait, a legkomolyabban. Tudom azóta is minden helyzetben, hogy ezt még el lehet viselni, sőt, még többre is képes vagyok. vagy tudom, hol álljak meg.
- megtanított mindenhol feltalálni magam: otthon érezni magam a világ bármely pontján, bármely helyzetben.
- megtanított, hogy minden vesztes helyzetet lehet jóra fordítani, mindenben meg lehet találni az értelmet, új célokat. Megtanított, hogy az elsőre értelmetlennek tűnő dolgoknak is mindig van értelme, csak meg kell azt találni. És azt bizony van, hogy keresni is kell türelemmel, kitartással, dolgozni kell érte. Hogy egy régi vicces vezetőképzős szállóigét idézzek: „Teher alatt nő a pálma” – ezt igen sok helyzetben mondták nekünk, a végén már mi ismételtgettük magunknak, egymásnak, amikor már tudtunk nevetni együtt a nehézségeinken. Tényleg nőtt.
- az életem egyik legmeghatározóbb utazását adta, hogy részt vehettem a magyar kontingenssel a 18. Cserkész Világjamboree-n Hollandiában, 30 000 cserkésszel együtt! Erről napokig tudnék mesélni!
- megtanította, hogy a Jóisten szeretete összehoz, összetart, soha nem hagy el.

24. Pólya Viktor Márton (47. sz. Szent László király cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

Tizenkét éves koromban kezdtem el cserkészkedni. Felvételt nyertem a Ciszterci Rend Pécsi Nagy Lajos Gimnáziumába, amelynek cserkészcsapatához már az első tanév előtt csatlakoztam. Hamarabb lettem 47-es cserkész, mint „lajosista”. Még budapesti egyetemi éveim elején is aktív voltam, aztán kicsit az élet más felé sodort, más közösségekben, más feladatokban találtam meg a szolgálatot. Az Egyesült Államokban töltött egyetemi éveim alatt azonban újból aktívan cserkészkedtem, egy buffalo-i magyar cserkészcsapatban. Majd miután 2017-ben hazatértem, a Magyar Cserkészszövetségben kezdtem el dolgozni.

Nagyon sokat köszönhetek a cserkészletnek. Eleinte a minőségi **természetélmény** ragadott magával. Szabadban lenni. Az év mind a négy évszakában. Látni a Mecseket így is, úgy is. Hófödte

csúcsoakat, a zsiszegő mezőket, napsütötte völgyeket, sárguló erdőket. Nem túlzás azt állítani, hogy ezeknek a meghatározó „képeknek” köszönhetően illetve akkori cserkészvezetőm és biológiatanárom hatására választottam eredetileg a biológia-földrajz szakos tanári pályát.

Emellett a természetélmény mellett bontakozott ki valami még áthatóbb; az **Istenélmény**. A jelenléte. Annak tapasztalata, hogy ami él, az Vele van kapcsolatban. Volt, hogy nagy elhatározások, volt, hogy őszinte versek, s volt, hogy csak igen tartalmas csöndek születtek meg bennem. Ott, a szabadban. Kirándulás közben, kicsit lemaradva, vagy amikor némán néztük a tábortűz cikázó lángjait.

Ha nem is életre szóló barátságok, de bajtársias kapcsolat több is kialakult a csapattársaimmal. Sőt, az észak-amerikai magyarok között azt is megtapasztaltam, hogy csak azért mert cserkész vagyok, ismeretlenül is testvérként fogadnak bárhol is járjak a világban. Ezt nevezem én **testvérélménynek**. Ezt is a cserkészletnek köszönhetem.

A jellemem formálásában is jelentős szerepe volt a cserkészletnek. A példaértékű vezetőim, a közösen vallott értékek, és a saját hús-vér tapasztalatom a felelősségvállalásról és kitartásról sokat formáltak rajtam. Iránytűt kaptam a kezembe. És ehhez társakat is kaptam, akikkel a helyes irányt keresni mindig vidámabb és eredményesebb dolog volt. Miközben cserkészkedtem, láthatatlanul felerősödött bennem a vágy, hogy hasznára legyek a környezetemnek, hogy „tegyek azért a jobb világért”.

Jelenleg az MCSSZ szövetségi igazgatójaként nem a cserkészletet élem, hanem a cserkészletért dolgozom. Munkám révén lehetőségem nyílik a szervezetfejlesztő és felsővezetői tapasztalatokra. Egy hatvan fős iroda és két ingatlanüzemeltető- és rendezvényszervező cég operatív szintű koordinálása rendkívül izgalmas kihívást jelent számomra. Jelenleg ezt hívom én **kihívásélménynek**. És nem meglepő módon ezt is a cserkészletnek köszönhetem.

25. Somogyi Bernadette (10. sz. P.Á.R. gróf Széchenyi István cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

Nagyon is sokat. De kezdem a legelején.

Az általános iskola kötelező kisdobos és úttörő mozgalmába való kényszerített betagozódásnak se eredménye, se hatása nem volt sem akkor, sem a további életem folyamán. Tulajdonképpen nem is értettem, hogy mire is volt jó. Őrsi élet nemigen volt, táborba csak a nem vidéki, kivételezett

emberek voltak "jogosultak" menni. Azonkívül, hogy a tanév rendezvényein a csapat nevét emlegették, nem történt túl sok. Nem volt közösség, és nem volt élmény.

1991-ben a középiskolás beiratkozáskor megláttam egy árvalányhajas kalapot, meg két egyenruhás cserkészt. És ha nem is volt teljesen világos a számomra, hogy pontosan mi is ez, valahol megéreztem, hogy ez nekem kell, itt a helyem, ez csak jó lehet.

1992 áprilisában tettem fogadalmat. Mivel ez az röviddel az újjáalakulás után történt, már akkor őröm is volt. Később rajparancsnokként működtem. Folyamatosan tanultam és tanítottam egyszerre, ahogyan ma is teszem tanárként. Azt gondolom, hogy pedagógus mentoraim, és az akkori öregcserkészek gondossága, szeretete vezetett el ahhoz, hogy tanárrá váljak. Ha nincs a cserkészlet, talán nem is választom ezt a hivatást. Ma is sokat meríték a cserkészpedagógia módszereiből, szellemiségéből. Hittanárként sok mindent tudok alkalmazni munkám során abból, amit az évek során megtanultam cserkészként.

1998-ban a nemzetközi tábortörzs tagjaként eljutottam a 19. Cserkész Világtalálkozóra Chilébe, Dél-Amerikába. Nyelvet tanultam, barátokat szereztem, és világot láttam. Egy mélyen vallásos, katolikus országban gyűjthettem tapasztalatokat a helyiekről, a szórványban ott élő magyarságról, szokásokról, emberekről, hitről. Hatalmas élmény volt, még ma is sokat tudok beszélni róla, ha szóba kerül. Ott világosodott meg számomra a cserkészlet egész világra kiterjedő hatása; az a kötelék, amely a világ bármely cserkészeivel összeköt és ez a kötelék sosem szakad el. Ha látom a bourbon liliumot bárhol, megdobbban a szívem és ha nem is cserkészliliumként van feltüntetve, nekem mindig az lesz.

A cserkészlet az életre nevelt engem, a természetes környezettel való harmóniára törekvésre, - nem csupán a világban való élet túlélésére, bár erre is jó technikákat találtam benne. Otthon lenni az Isten által teremtett világban, és megtenni mindent érte, hogy majd utódainknak egy kicsit jobb állapotban adjuk tovább.

Szegényebb lenne a világ, szegényebb lennék magam is, ha nem találkozom a cserkészlettel. Ezért tisztelettel és hálával tartozom az alapítónak, sir George Robert Baden-Powellnek, és mindazon öregcserkésznek, akivel valaha is találkoztam itthon, vagy a világ bármely sarkában.

26. Somogyi József (1604. sz. II. Lajos cserkészcsapat)

A serdülőkori éveimet alapjaiban meghatározta a cserkészzet. Nehéz tételesen felsorolni, mi mindent köszönhetek a cserkészközösségemnek: barátokat, természetben töltött időt, sok nevetést és kalandot, gyakorlati tudást, lelki iránymutatást, példaképeket és folytathatnám a sort. Egyszerűbb, ha úgy fordítom meg a kérdést: *miben lennék más, miből maradtam volna ki, ha nem lettem volna cserkész?*

Számtalan élménnyel lennék szegényebb. A táborozások előtti pakolás izgalma, az erdőben töltött első éjszakák, a tűzön főtt étel íze, az éjszakai meseerdők varázslatossága, a tábortűz melletti énekek és játékok, őrségben a parázs füstjének és a hajnali nedves levegő keverékének az illata, a csillagok ragyogóan erős fénye.

A természetben kevesebb az inger. Ekkor előbújik az emberből a kreativitás, az emberi kapcsolatokra tolódik a hangsúly és emberibb, élménydúsabb lesz az idő. Évente egy hosszabb cserkész tábor helyrebillenti az ember természethez és a megszokott, kényelmes élethez való viszonyát. Megtanítja értékelni az otthont, a puha és meleg ágyat, hogy otthon az édesanyám elem teszi a meleg ennivalót. Hogy a csap megnyitására folyik a víz és nem egy kútról kell hozni, majd a tűz fölött melegíteni. Hogy egy meleg nyári napon, a hosszú túra után micsoda élmény tud lenni egy közösen elfogyasztott hideg dinnye...

A cserkészzetben közel voltunk a természethez, egy kicsit megtanultunk egyedül is boldogulni benne. Cserkészévek nélkül nem tudnék tüzet rakni (egy gyufával), nem ismerném a csomókat, nem tudnék térképet olvasni és tájékozódni, nem ismerném a rovásírást és a morzejeleket. Ezek praktikus dolgok, amire az embernek a való életben, a legváratlanabb helyzetekben is szüksége lehet.

Cserkészzet nélkül nem éltem volna meg testi és lelki kihívásokat, amire egy kamasznak szüksége van, hogy megismerje önmagát és a határait. Nem tudnám, hogy milyen nehéz egy hosszú nap után éhesen és fáradtan előzékenynek és kedvesnek maradni a társaimhoz. És nem láttam volna Feri bá példáját, aki számomra az 5. cserkész törvény megtestesítője („A cserkész másokkal szemben gyengéd, magával szemben szigorú”).

Az őrsvezetőképzőt kihagyva nem tapasztalhattam volna meg, hogy a határait sokkal messzebb vannak, mint azt előtte gondoltam volna. Nem élhettem volna át, hogy a kemény megpróbáltatások közös kiállása mennyire össze tud kovácsolni egy csapatot.

Cserkészélet nélkül nem láttam volna, hogy a tartalmas együttlét, kalandos időtöltéshez és igazi, maradandó élményekhez valójában milyen kevés anyagi dologra van szükség. Hogy egy csapat gyerkőc (vagy felnőtt!) kreatív szervezéssel jobbat tud együtt játszani, mint bármelyik számítógépes

játékkal. A közösségépítésben, vezetésben szerzett tapasztalatokat azóta már sokszor sikeresen tudtam alkalmazni. És ha nem lettem volna cserkész, biztos nem hinném el, hogy 2 hét cserkésztabort egy éttermi vacsora árából is meg lehet szervezni.

Sokat köszönhetek a cserkésznek és kívánom, hogy minél több fiatalnak legyen része hasonló élményekben. A cserkészlet jó móka, próbáljátok ki!

27. Szabó Máté (1604. sz. II. Lajos cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkésznek?

Emlékszem, 10 éves voltam, amikor az egyik iskolai óránkra bekéretőzött Feri bácsi (a csapatparancsnokunk), és meghirdette a cserkészletet. Fogalmunk se volt róla, hogy az micsoda, és talán csak annyit értettünk belőle, hogy lesz majd kirándulás is... A természetbe járni, megismerni annak szépségét gyakran jártunk a családdal is (és nagyon jó volt). Mégsem ezért jelentkeztünk olyan sokan a felhívásra. Inkább Feri bácsi derűs, mosolygós tekintete, személye volt az, ami igazán vonzott minket.

Minden héten összegyűltünk a kiscsoportos foglalkozásunkra (az őrsi órára), ami előtt vagy után gyakran volt **játék**. Játsszani pedig minden kor gyermeke szeret. Ez annyira igaz, hogy nem csak akkor tudtam hasznosítani az itt tanultakat, amikor évekkel később őrsvezető lettem, hanem ma, két évtizeddel később is, akár hittan órákon is el tudom varázsolni a gyerekeket egy-egy cserkész játékkal.

A cserkészletnek, és azon belül is a parancsnokunknak köszönhetem, hogy találkozhattam és megismerhettem sok olyan felnőttet, akik megélik a **hit**üket. Szívesen emlékszem vissza a táborokban a zászló és a kereszt alatt mondott esti és reggeli imákra, a tábori misékre, amik mindig személyesek voltak. A hittel kapcsolatos legmeghatározóbb élményem mégis az, amikor 2005-ben Erdélyben, egy nemzetközi táborban vettünk részt. Sosem fordult még elő, hogy ne jutottunk volna el szentmisére, de akkor minden jel arra mutatott (rajtunk kívül csak protestáns cserkészek voltak, és a környéken sem tudtunk katolikus miséről). Feri bácsi mégis magabiztos nyugalommal hívott össze bennünket, elővett egy Adoremust, felolvasta az aznapi szentírási részeket és egy rögtönzött elmélkedést is mondott nekünk. Ezzel nem csak kipipáltuk a 3. parancsolatot (Az Úr napját szenteld meg!), de este mindannyian lelkileg épülve, gazdagodva hajthattuk álomra a fejünket.

A cserkészletben eltöltött kb. 15 aktív év sok-sok lehetőséget kínált arra, hogy felfedezzem, ki vagyok én, **megismertem a képességeim és határait**. Minden próba, kihívás, tábor és kirándulás egy-egy meghódítandó csúcs volt (szó szerint és átvitt értelemben is). A természetben, sátorban táborozni önmagában is nagy kaland, amire egész évben készültünk. De az igazi szépsége abban nyilvánul meg, hogy mindenben magunkra vagyunk utalva. A cserkészlet **önállóságra** nevelt. Sok mindenre felkészültünk előre, megtanultuk a szerszámok használatát, csomókat kötni és tüzet gyújtani, mégis érhetnek minket “meglepetések” a nyári táborokban. A megpróbáltatások közepette sokat jelentett a közösség, és persze a vezetők példája. Gyakran megtapasztaltam, hogy nem is ott vannak a fizikai és pszichés határait, ahol elképzeltem. Sokkal többet kibírtam / megtudtam tenni, mint gondoltam. Apró lépésekben legyőztem az akkori önmagam, és újra kellett fogalmaznom, hogy ki is vagyok én. Ezt a fajta önismeretet kevés helyen szerezheti meg ma az ember. Ma is hálás vagyok ezért.

Természetesen a kihívások mellett és közben **rengeteg élménnyel gazdagodtam**. Minden tábornak és azon belül is minden napnak megvolt a maga hangulata. A 3. napon általában jóleső fáradtsággal néztünk körbe, és csodáltuk meg a kezünk munkáját. Ugyanilyen öröm volt felfedezni a természet szépségét a tábor körül, legyen az a Mecsek, a Bakony, az Őrség vagy épp a Balaton. Egy időben az a tévhit terjedt, hogy a cserkészek igazából egy új név a természetjárókra. Nagy tévedés! Minden alkalommal felkerestük a környékbeli falukat, meglátogattuk a templomokat és az önkormányzatokat. A csapatok versenyeztek egymással, hogy ki tud több információt összegyűjteni a település történetéről, kinek hány emberrel sikerült beszélnie a járókelőn és mesteremberen át egészen a polgármesterig.

A táborozás varázslatos hangulatát az esti tábortűzek adták, amikor vidáman énekeltünk, megoszthattuk egymással az aznapi élményeinket, és néhányan előre elpróbált, vicces jelenetekkel szórakoztattak bennünket. Emlékszem, gyakran bennem volt ez az érzés: Bárcsak sose lenne vége a tábortűznek!

A játékosság és a kreativitás az egész cserkészletet átszövi, nem csak az esti programok sajátossága volt. Minden táborhoz tartozott keretmese, és ehhez a történethez kapcsolódtak a napi kihívások és feladatok is. Kalandból sem volt hiány, lázasan indultunk kincset keresni 5-en az erdőben, és izgatottan vettem részt az óriás számháborúban, ahol 3000-en játszottunk együtt a Pákozdi csata 150 éves évfordulóján.

Hálás vagyok, amiért cserkészélményben nem csak itthon, de határainkon túl is bőven volt részem. 2007-ben éppen 100 éves jubileumát ünnepeltük a világ első cserkész táborának. Én is ott lehettem a 40.000 cserkész között a centenáriumi Jamboree-n Angliában, a cserkészet szülőhazájában. Ma is leírhatatlan érzés, hogy a gigantikus táborban bármerre csak mentem, csupa ismeretlen fiataalt láttam, mégis tudtam, hogy mindegyik a testvérem, hogy mindenkivel közösségben vagyok. Ugyanezt az összetartozást éltem meg akkor is, amikor más nemzetközi programokon találkoztam cserkészekkel (pl.: Ifjúsági Világtalálkozón, Taizében).

A képzéseken gyakran kellett kilépniünk a komfortzónánkból, váratlan feladatokat teljesíteniünk, újabb próbatételeket kiállniunk. Ezek lépcsőként szolgáltak a **vezetővé válás** útján. Innen a tanulási folyamatban már az éles helyzetek vittek tovább. Emlékszem, amikor az első kiscserkész őrs vezetését rám bízta, azt hittem, csak én fogom őket tanítani, játékosan. Idővel rádöbrentem, hogy mennyi mindent tanultam meg rajtuk keresztül magamról. (Korábban nem hittem volna, hogy ilyen hamar elfogy a türelmem, és hogy ennyit fejlődhetek benne.)

Nagy élmény volt az első tanyázásukat (3 napos tábor) megszervezni nekik. Végig az az érzés volt bennem és a társaimban, hogy olyan élményben részsük a gyerekeket, amilyeneket mi is átélünk korábban. A lázas munka közepette, mintegy észrevétlenül, a **szervezés és logisztika** műfajába is egyre inkább elmélyedtünk, és egyre több tapasztalatot szereztünk az évek során.

A cserkészletben éltem meg először azt is, milyen, amikor **magamért és másokért felelősséget vállalok**. Bizalmat kaptam a parancsnokomtól, a rám bízott újoncoktól, és persze a szüleiktől is.

Ez a mozgalom a kezdetektől önkéntes volt. Mindig is csodáltam a fiatal, a felnőtt és az idős cserkésztestvéreim lelkesedését és kitartását a több éves, évtizedes munkájukban. Az arcukon láttam, ami a szívükbe volt írva: ezért az ügyért (az fiatalok neveléséért) megéri fáradozni, ezért a célért semmi sem drága. Mindez hozzásegített ahhoz, hogy felnőtt éveimben a cserkészleten kívül is sok **önkéntes** projektben vállaljak szerepet.

28. Széles Dániel (105. sz. IV. Béla cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

Családomat, barátaimat, a táncot, az életemet.

Kicsit nagyképűnek tűnhet, de ennyi mindenért adhatok hálát a Jóistennek, hogy megmutatta az utat a cserkészlet felé és ezáltal lehetek az, aki vagyok, egy nagyon boldog, szerető közegben élő férj és családapa, jóbarát.

De hogy érthető legyen, kezdjük az elejéről. Jó esélyekkel indultam, mert édesanyánk gyerekkorunktól fogva vitt (eleinte akarattunk ellenére) minket a testvéreimmel vasárnaponként a diákmisére. Akkor még kicsit muszáj íze volt az egész templomi légkörnek, de úgy másodikos koromban, az egyik Istentisztelet után – a leendő őrvezetőm – Ági szólított meg, hogy nem lenne-e kedvem cserkészkedni? Rögtön igent mondtam, mert a bátyámtól már tudtam, hogy ez egy olyan menő, nagyfiús dolog. Nem is csalódtam. Állandóan játszottunk: nemcsak az őrsgyűlések során a Duna-parton, vagy a sziget erdeiben, hanem a tavaszi portyán is és a legjobban várt program során: nyári nagytáborokban. Ahol megtanultam a nagyobbaktól mindent: tüzet rakni vizes fából, főzni, fából szög nélkül építkezni, szakadó esőben vagy tikkasztó hőségben több napon keresztül, hatalmas hátizsákkal a hátadon nyafogás nélkül, jókedvvel túrázni, énekelni, közösségekben szeretetben együtt, egymásért létezni. Aztán én is nagyobb lettem, és a csapat hasonszórú, egyívású fiaiból megalakult A PUMA ŐRS, akinek tagjai a mai napig (pedig ennek már 20 éve!) a legjobb barátaim. Mi lettünk a példa a kisebbeknek, amely egyrésztől nagyon inspirált minket, másrésztől új, eddig ismeretlen feladatot is adott: felelősséggel tartoztunk értük minden téren. Úgy látszik valamit nagyon jól csinálhattunk, mert az akkori csapat vezetői jónéhányunkat alkalmasnak találtak arra, hogy őrvezető képzőbe menjünk, ahol minden téren lesz lehetőségünk fejlődni: szellemileg, lelkiileg, és cserkészlet állította fizikai erőnlétünk is gyarapodhat. Újra a mókuserékben találtam magam, a nemrég még kiscserkész Danikából, őrvezető Dani lett, akinek egy népes kiscserkész őröt kellett vezetnie tűzön-vízen át, a szó legszorosabb értelmében. Amikor visszagondolok az akkori önmagamra, elmerengek, hogy a szülőknek, hogy volt bátorsága a 8-10 éves gyereküket egy 16 éves kis suhancra bízniuk, de úgy hiszem, hogy idővel én is meg fogom tenni ugyanezt, mert hála Istennek, idehaza a csapatunk jó kezekben van, és már alig várom, hogy két-három év múlva a legnagyobb fiammal közösen pakoljuk össze a túrazsákjait a tábor előtt. Szóval, hogy ne kanyarodjak el a témától túlságosan: magam is felneveltem egy őröt, amelynek tagjai azóta szintén értékes felnőtt emberekké váltak, a barátaimat jelentik. Amellett, hogy őröm lett, elérkeztem abba a korba, amikor a fiúk érdeklődése nagy mértékben megnő a lányok iránt. Mit is jelentett ez? Akkoriban csak lányok gitároztak a miséken, mit volt mit tenni, megtanultam gitározni, hogy

közelebb kerüljek hozzájuk, sikerült, büszke is voltam magamra. Na, és még mi az, amivel nagyon lehet imponálni egy lánynak? Hát egy jó tánccal. Így fogtuk magunkat cserkész fiúk, és elmentünk a helyi néptáncsoport vezetőihez, hogy hadd alakítsunk egy saját csoportot. Sikerült is, olyannyira, hogy a cserkészcsapat és a néptáncsoport akkori és jelenlegi magját is ugyanazok a fiatalok alkotják, mondhatni, kéz a kézben jár a két szervezet. Néha a sok programütöközése miatt ez nem zökkenőmentes, de nagyon gyümölcsöző, az biztos. De térjünk csak szépen vissza az életemhez. Néhány évvel később, mikor egyetemre kerültem, abban a megtiszteltetésben részesülhettem, hogy felkértek a helyi csapat parancsnoki posztjára. Mit ne mondjak, kishitű ember lévén először megijedtem, aztán mivel a csapat vezetőségének támogatását élveztem, s mindennél jobban szerettem velük lenni, nem volt olyan nehéz dolgom, még az egyetem ellenére sem. Mindemellet felkértek kiképzőnek a kerületi őrvezetőképzőbe, amelynek köszönhetően kitárult előttem a Magyar Cserkészövetség. Rengeteg új baráttra tettem szert, sok helyen megfordulhattam a világban ezáltal, amely nem tűnt el rajtam nyomtalanul és amelynek köszönhetően úgy érzem, hogy jobb emberré válhattam. Igen, el kell, hogy mondjam, hogy akkoriban tudtam csak igazán kevés alvással sokat élni: család, csapatparancsnokság, őrvezetés, egy néptáncsoport Pesten, egy Dunaföldváron, brácsázás, táncházak és a maradék időben tanulni az egyetemen. Talán ennek a közegnek köszönhetően történhetett meg az, hogy 2009-ben, egy táncházban ismertem meg volt barátnőmet, mostmár szerető feleségemet, akiről sokan nem is tudják, hogy nem cserkész. Nagyon fontos origóm most is, és volt, akkor is, amikor a rengeteg, cserkészlet adta teendő mögöl ki sem láttam. Mindig támogatott, segített, és nagyon sok olyan hasznos tanáccsal látott el, amelyet cserkész barátaim nem tudtak megadni, mert mi így „szocializálódtunk”. Abban az időben a rengeteg teendő miatt sokszor olyan fáradt voltam, hogy ha volt öt nyugodt másodpercem, gondolkodás nélkül el tudtam aludni. Ebben az időszakban énekelte kedvesem mindig a „Villásfarkú fecske, felszállott a levegőbe” c. népdal második versszakát, amely nagyon talált.

Aztán eljött a számvetés ideje, az élet rendje s módja szerint: átadtam a parancsnokságot, a kiképzőséget, már csak idehaza néptáncolok, a cserkész barátaim, a csapatom és az őröm tagjainak az esküvőjére járunk mostanság, felnőtt cserkészként alkalomadtán látogatjuk, segítjük a csapatrendezvényeket, próbálom a gyermekeimnek is megmutatni a cserkészlet örömeit, azt hiszem ez az, amit a cserkészletnek köszönhetek.

És zárszóként még egy dolog: bárhová is vessen az élet a Kárpát-medencénkben, vagy a nagyvilágban, valahol mindig összefutok egy arccal, akinek a feje ismerős, csak éppen a nyakkendő hiányzik alóla, de ekkor már tudom, hogy megvan a közös téma...

29. Uherkovics Orsolya (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek...

Még nem is voltam cserkész, éppen csak újjáalakult 1989. február 11.-én a Magyar Cserkészszövetség, amikor 1989 tavaszán 10 évesen már ki kellett állnom a cserkészbecsület mellett. Az úttörő avatásnak érkezettel az ideje negyedik végén az általános iskolában, ahova jártam. Már érezhető volt a változás szele, már ismét létezett a Magyar Cserkészszövetség, és készültem, hogy szeptemberben az első toborzáson jelentkezek a Plébániám csapatába. Az tanítónőmmel közöltem, hogy én nem veszek részt az úttörő avatáson, mert cserkész leszek. (Erre senki nem biztatott, magam döntöttem így. Sok történetet hallottam a családban a cserkészetről, a nagymamám testvérétől, aki a 3. kerület elnöke, és a Gödöllői Jamboree egyik szervezője volt, később pedig a börtönt is megjárta ezen minősége miatt.) A tanító néni elkezdett fenyegetni, hogy kirúgat az iskolából, még édesanyámat is behívatta, hogy ilyen nincs, mindenkinek úttörőnek kell lennie. Szerencsére az iskola igazgatója kicsit jobban figyelte az idők jeleit, így abban az iskolában végeztem el alapfokú tanulmányaimat, de nem szerettem meg.

A cserkészletbe bekerülni, 89 szeptemberében fantasztikus volt, még egy 10 éves gyereknek is. Olyan közösségbe találtam magam, ahol közösek voltak az értékek, és elvek, és még közelebb hozott minket egymással a közösen megélt sok-sok kaland, és a cserkészlet erkölcsisége. Az iskolában mindig kicsit kilógtam, nem éppen keresztény értékrend volt a mértékadó. Az őrskemben pedig végre lettek barátaink. A csapatunk 7 őrssel indult, amelyből 4 fiú és 3 lány őr volt. Az én őrskembe, Nefelejcs Őrs, a legfiatalabb, 10-11 éves lányok kerültek. Az első évekből meghatározó élményeim maradtak, az első portya, az első tábor, első éjszakai túra... Aztán később az őrsi táborok, hosszú biciklitúrák a Tisza tóig, vagy a Balaton körül. A csapat farsangi mulatságai, vagy a Mikulásestek mind várt eseményei voltak a cserkészévnem.

14 éves koromban 1993 nyarán mentem ŐVK-ba, Gödöllőre, központi táborba, de a VI. kerületi altáborba. Ebben az évben voltak először lányok is a kerületi altáborba, és ennek megfelelően eléggé fiúsra volt szabva a képzés. A tábor végére nagyon sok mindennel lett gazdagabb a személyiségem: fegyelem, időbeosztás, precizitás, kitartás, bajtársiasság kellett ahhoz, hogy elvégezhessük azt a táborot.

Őrsöt két évvel később kaptam, akiket hat éven keresztül vezettem. Nagyon büszke vagyok rájuk, többen vezetőik lettek a csapatban később, és manapság pedig az életben állják meg derekasan a helyüket.

ST képzésen 1996 ősze és 1998 nyara között vettem részt. A kiképzőim nagy átfedést mutattak az ÓVK törzsszel, de sok jó külső előadót is hallhattunk. 2000, 2001 és 2002-ben aktívan részt vettem a csapatom vezetésében, a távolban lévő parancsnokunkat helyettesítettem, és a táborokat is vezettem úgy, hogy közben Budapesten tanultam. Sűrű, de nagyon izgalmas időszaka volt ez a cserkészéletemnek. 2002 és 2004 között végeztem el a Tisztképzőt, ami olyan szempontból is nagyon izgalmas volt, hogy más kerületekből is megismertem néhány cserkésztestvért alaposan.

2002 őszén férjhez mentem, és természetesen a férjem is cserkész, a 47-es csapatból István Balázs. A csapatomban további feladatot a megváltozott családi állapotom miatt nem tudtam vállalni, de a kerület munkájában még adminisztratív segítséggel részt vettem egy darabig. A gyerekek születése többé nem teszi lehetővé számomra az aktív cserkészkedést, de átadtam a stafétát a gyerekeimnek, akik most már heten vannak. Ketten nagycserkészek, egy kiscserkész, kettő a hódcserkészletbe vesz részt ketten pedig csak látogatják velünk a táborokat.

És hogy rátérjek végre a címben feltett kérdés megválaszolására: az első szó, ami eszembe jut arra a kérdésre, hogy mit köszönhetek a cserkészletnek a mindent. Persze ez így túlzásnak hangzik, de azt biztosan állíthatom, hogy nagyon sok mindent. Az önfegyelmet, a kitartást, a pedagógiai attitűdöt, amivel a saját gyerekeim, és foglalkozásom folytán mások gyerekei felé fordulok. Vezetőként tanultam meg tervezni-szervezni egy-egy eseményt, folyamatot, pályázatot írni, költségvetéssel bajlódni, szóval nagyon sok pszichés energiát, és gyakorlati készséget kaptam a cserkészévektől. És nem utolsó sorban a cserkészletnek köszönhetem a férjemet is, és hogy tudjuk egységes szemléletben nevelni a gyermekeinket.

A cserkészletnek köszönhetjük a férjemmel együtt azt a kiterjedt, de nagyon összetartó és egymással szolidáris baráti társaságot, ami a cserkészársainkból kifejlődött. Köszönhetjük azt is, hogy a cserkészelvek és erkölcsiség nyomán a felnőtt cserkészek körében normává vált a sok gyerek. Így nem lógunk ki a sorból és mindig volt körülöttünk példa arra, hogy merjük fogadni az újabb életeket, amikkel a Jóisten megajándékoz minket, hiszen lehet így élni, sőt, nagyon jól lehet így élni.

30. Várszegi Csaba (217. sz. Keresztény Munkás Ifjú cserkészcsapat)

Hivatás – életrendszer – nemzetmentés

Katolikus családban nevelkedett, engedelmes, nyugodt: igazi „jógyerek” voltam egyetemista koromig. A Rákosi- és Kádár-rendszer kisemmizte a nagyszüleimet, de az az ötszobás, polgári ház

egy mecseki nagyközségben 5 m-es belmagasságával, istállóval, kerttel, szóval ami maradt belőle, az azt bizonyította, hogy az a rendszer, amiben ezt egy vidéki kereskedő megtehetette (vagyis a Monarchia és a Horthy-rendszer), az nem lehetett rossz. Akkor volt cserkészet, tehát adta magát, hogy amikor az újjáalakulás előtt 1988-ban (20 évesen) az öregcserkészek meghívtak az első találkozókra, lelkesen mentem, mert bár semmit nem tudtam róla, de ha anno régen is volt, akkor most is jó lehet... Ennyit az első motivációról.

Magam is tanárember vagyok, így nagyon hamar megláttam benne a pedagógia zsenialitását. Hozzá kell persze tennem, hogy az idősebb diákok bevonása a tanításba máshol is jól működött, például a református kollégiumokban is. De ilyen komplexen, egységben sehol sem láttam még. Azonban a legfontosabb számomra nem ez volt, hanem a független gondolkodásra nevelés. És ezt sehol máshol nem csinálják így – remélem a magyar cserkészetben még igen (mert Nyugaton már rég nem)! Miről is van szó? Nem szabadosságról, nem arról a sokak által vallott elvről, hogy mindentől független vagyok. Aki ilyet állít, az vagy hazug, vagy ostoba. Arról van szó, hogy tudom, mik az alapértékek, amikhez kötődöm, ezt foglalja össze a második cserkész-törvény: Isten – haza – embertárs, és ezekre építem a szabad gondolkodásomat. Ez pedig egyben fontossági sorrend is! 1988-ban egy elmúló rendszer romjain próbáltunk egy önző világban belső rendet teremteni. Ha ugyanis rend van bennem, akkor tudom ezt kifelé is képviselni. Aztán rájöttem, hogy ez nem korfüggő, hanem igaz napjainkra is, a jelenünkre! És szintén ebben a törvényben szerepel a kötelességteljesítés is, amelyről szintén sokszor megfeledezünk. Mert annyi jutalom (értsd megbecsültség, hétfégi buli, jog) jár, amennyi kötelességet teljesítünk. Olyan ez, mint egy finom patikamérleg: egyik serpenyőben az elvégzett munka, a másikban az érte járó móka. Így lehet egyensúly bennünk is! Ha csak a buli van, csak a szórakozás, akkor felborul a belső egyensúlyunk, és jön a kiégés. Meg kell kérdezzük magunktól: tényleg egy éves munka jutalma a nagytábor? Vagy alaptól jár mindenkinek? Mert (ahogy egy öregcserkész mondta) a köszönésünk „jó munkát!”, és nem „jó mókát!”. A játék, a játszva tanulás módszer, eszköz, és nem cél. Ezt próbáltam tudatosítani minden általam vezetett kiképzőtábor (9 ÓVK és 5 STK) jelöltjével.

No és a híres mondat: „A vezetés elsősorban példa!”. Parancsnokságom idején egy közepes átlagú, vagy vallását nem gyakorló jelölt nem lehetett vezető, mert ugye nem teljesíti állapotbéli kötelességeit, így ab ovo nem lehet példa a vezetettjei számára...

A cserkészet, pláne a vezetés csapatmunka. Az energikus, de a többi vezetőre nem figyelő, magányos harcosok padlóra tudják küldeni a közösséget. Nekem megadatott, hogy parancsnokként

csapatomban, a 217. KMI-ben, a táborvezetőségben, a kiképzőtörzsekben MINDIG nagyszerű emberekkel voltam körülvéve, és kinevelődtek azok, akiknek át lehetett adni a stafétabotot.

Családi életem is a cserkészethez kötődik, itt ismertem meg a feleségemet, az életem teljességét tehát szintén ez a közösség adta.

A végére hagytam a lényegét. NLÁ-k kapcsán beszélgetve a jelöltekkel mindig hangsúlyoztam, hogy a távlati, a nagy cél a nemzet szolgálata, a nemzetmentés egy széthulló világban. Azt hiszem, ma sincs ez másként...

31. Várszeginé Pálos Kata (47. sz. Szent László király cserkészcsapat)

A cserkészlet és én

A cserkészetről nagypapám elbeszéléseiből hallottam; édesapám is cserkész volt, és amikor a nővérem a Nagy Lajosban elkezdett cserkészetre járni, adta magát, hogy egy évre rá, 1991-ben első gimnazistaként magam is csatlakozzam a 47-esekhez. Kevés dologra tudom azt mondani, hogy ha nem lett volna, akkor nagyon máshogy alakul az életem – a cserkészlet pontosan ez: életalakító. Eleinte persze inkább a romantikáját érzi az ember, élvezzi a sok új elméleti és gyakorlati ismeretet, az első portyákat, az első táborot, az új közösséget... Aztán rájön, hogy a romantika mögött erő van; a tudás a mindennapi életben is hasznosítható; a portyák és a táborok hatalmas segítséget adnak saját korlátaink megismeréséhez, az önneveléshez; az új közösségnek pedig hihetetlen megtartó és nevelő ereje van, akár életreszóló barátságokkal, akár életreszóló szövetséggel, a házassággal. És mindezek mögött ott van az eredeti Bi-Pi-gondolat: istenhitre épített és valláserkölcsi alapokon álló, önkéntes mozgalomnak álmodta meg, és ez 1907-től napjainkig így is működik.

Néhány éve részt vettem a csapatunk jubileumi évkönyvének szerkesztésében. Akkor tudatosult bennem igazán, hogy bár szokták a mozgalomra az „ifjúsági” jelzőt használni, de ez a mi csapatunknál inkább „örökifjú”, hiszen az öregcserkészeink példaértékű mellettünk-állását mindenhol tapasztaljuk, és ők voltak azok, akik – a ’48-as betiltást követően – átmentették nekünk a cserkészletet az 1989-es újjáalakulásig (katakomba-időszak), és utána is rengeteg segítséget adtak.

Szerencsésnek érzem magam, hogy akkor, 1991-ben a Jóisten rávezetett erre az útra. És hogy miért? A három gyermekünk is egyre gyakrabban teszi fel ezt a kérdést. Hogy miért lettem cserkész, és milyen élményeink voltak – ők főleg erre kíváncsiak. Azt már tudják, hogy rengeteg történet van,

de leginkább egyet szeretnek újra és újra hallani: a cserkészetnek köszönhető, hogy találkoztam az édesapjukkal.

Ennél persze összetettebb az egész.

Panelben nevelkedett gyerekként megvolt az esély, hogy „elkallódom”. A ’90-es évek jellemző ifjúsági csoportjai voltak a kulcsosgyerekek, akik az iskola után még pár órát a panelek közti tereken töltöttek. És ilyenkor nagyon erős a kortárs hatás. Olyan dolgokat is elfogad, kipróbál az ember, amire egyedül nem is gondolna. Tizenévesen keveseknél alakul ki stabil értékrend, amit esetleg egy egész közösséggel szemben kell vállalnia.

Ebben biztos, hogy a cserkészet és a Nagy Lajos biztonságos közege volt, ami megerősített.

Tizennégy éves koromtól nagyjából 15 éven át a cserkészet itatta át a mindennapjaimat. Eleinte a heti őrsik, negyedéves portyák és a várva-várt nyári táborok. Aztán – belépve a vezetői életkorba – nyaranta akár 2-3 tábort is megéltünk (csapattábor, övk-ban először jelöltként, később kiképzőként), de volt, aki képes volt többet is...

Ezután volt pár év, amikor a lányraj vezetője lettem – és az itt megtapasztalt felelősség, szerveznivalók, adminisztráció, utánajárás mind-mind segített abban, amikor huszonéves pályakezdő tanárként bekerültem egy szakközép-szaktanulmányi iskolába. Minden percét élveztem, de tudom, hogy a nevelés, fegyelmezés, mások elé kiállítás a korábbi évek tapasztalatának volt köszönhető.

A lelki és eszmei útravalókon kívül azt is a cserkészetnek köszönhetem, hogy mindig ott van a svájci bicska a táskámban; hogy merek segíteni balesetnél; hogy osztálykiránduláson nedves fából is tüzet tudok csiholni.

Vannak, akik aggódnak a XXI. század felgyorsult világát látva: képes lehet-e a cserkészet ezeknek a kihívásoknak is megfelelni; helyt tud-e állni ebben a megváltozott, sokszor talaját és erkölcsét veszített világban, tudja-e a jó úton tartani a fiatalokat?

Én nem aggódom. Mostanság új kifejezéseket lehet hallani: „hobby-cserkészet”, „Jó munkát!” helyett „Jó mókát!”... Mindig lesznek olyanok, akik számára a cserkészet csak egy kellemes emlék marad; ők azok, akik így fogalmazzák meg: „Amikor cserkész voltam...” Múlt időben azonban nem lehet cserkésznek lenni. Ez egy életállapot, melynek különböző szakaszai, mélységei vannak. De mindig „vannak”, és sohasem „voltak”.

Jó megtapasztalni a cserkészet közösségteremtő és közösségformáló erejét: amire nem vagyunk képesek egymagunkban, az egy összetartó, egymást segítő közösségben sikerülhet.

Leírhatatlan az az érzés, amikor régi cserkész-ismerőssel találkozok. Olyan stabil és sziklaszilárd múltunk van, amit nagyon szeretném, ha a gyerekeim is megtapasztalnának. A mostani felnőtt életemben is a baráti kapcsolataim nagy része a tizenévesen kialakult cserkész-barátságokból maradt meg. És ez nagyon jó.

Büszke vagyok arra, hogy cserkész lehetek; jó ismeretlenül is testvérnek érezni más csapatbeli vagy akár külföldi cserkészt, felemelő a tudat, hogy egy ilyen hatalmas, és mégis családként működő közösség tagja lehetek, ami a legjobb értelemben vett „elit” közösség. Elit, mert figyelmet fordít az önnevelésre, a jót keresi Istennel a középpontban, figyelni és védi a környezetét, stabil erkölcsök mentén próbálja élni az életét.

Ahogy az elején megfogalmaztam: életalakító. Az én életemet alapjaiban megformálta.

Köszönöm, hogy leírhattam.

32. Vicze László (608. sz. Schola Caritatis cserkészcsapat)

(A következő visszaemlékezés eredetileg a csapat évkönyvében jelent meg, engedélyükkel közöljük újra.)⁴

Mit jelent számomra cserkésznek lenni? Nehéz kérdés, hiszen minden időszakában az életemnek más választ tudtam volna rá adni, de ami igazán szép, hogy az idő múlásával az egyes jelentéstartalmak nem lecserélődnek egy másikra, hanem minden esetben kiegészülnek vele. De mivé is? Mi is akkor a válasz erre?

Sokat és sokszor gondolkodtam el ezen. Amikor keretmesés ruhában magányosan álldogáltam egy eldugott elágazásban a semmi közepén, mikor lehunyt szemmel hallgattam a zárótábornak énekeit, vagy mikor reggel zuhogó eső miatt nem volt ébresztő, és én figyeltem az eső kopogását a sátram tetején. De eszembe jutott akkor is, mikor betévedve a kicsik portyájára, elnéztem a legkisebbeket, akiknek már a nevét sem tudom. Boldogok voltak egytől egyig, és én velük örültem, bár tudtam, nekik még csak egyetlen dolgot jelent cserkésznek lenni, hogy együtt táborozhatnak, érdekes dolgokat tanulva. És arra gondoltam, hogy bennem hány és hány réteg van már, hány és hány jelentés, mely mind együtt adja ki ezt a szót: CSERKÉSZET.

⁴ Juhász Árpád (Szerk.): *Halld, mily szép az élet. A székszárdi 608-as Schola Caritatis cserkészcsapat története*. Székszárd, 2019. 180–181.

Igen, azt hiszem így kezdődik... a játék öröme, az érdekességek, a természet szépségei, a szabadság és a kaland. Talán mindenkinek ez az első. Nekem ez volt. Persze túráztam előtte is, és kaland is volt szép számmal mindeközben, de ez valahogy más volt. Volt mindenhez valami plusz. Valami, amit csak itt kaphattam meg. Hiszen a túrakörben nem okítanak népmeséket, a hittantáborban nincs keretmese, a családi sátrazásnál pedig nincs zászlófelvonás. Sok kis apróság, nagyon jól kitalálva, nagyon okosan vegyítve, és éreztem mikor elkezdődött, hogy valami mást találtam. Én, aki sok év judóra járás, jópár év zongorázás, lovaglás, ifjúsági hittan, túrázó egyesület, rajz- és asztalitenisz-szakkör után még mindig nem találtam a helyem a világban.

Hogy hol a titok? Mi is az a plusz, amiben a cserkészlet más lesz, amitől többet ad? Talán abban lehet a válasz, hogy ez egy egész életre szól, de (ellentétben olyan hobbikkal, amiket szintén lehet élethosszig csinálni) ez nemcsak a szabadidő jó eltöltésének egy módja, hanem maga az élet iskolája. Olyan meghatározó egyéni és közösségi élmények forrása, melyek elkísérnek egy teljes életen át.

Megtanultam megbecsülni a barátaimat, mert egy cserkészőrsben sokkal jobban rájuk vagyok utalva, mint bárhol máshol, így ezáltal teljesen máshogy értelmezem a barátság fogalmát is. Megtanultam szeretni a természetet, és átértékeltem a hozzá való viszonyomat, hiszen csak az tud igazán örülni egy napsütéses reggelnek, akinek minden cucca elázott egy 4-5 napos esőben. Megtanultam, hogy az önkéntes munkának is van varázsa, és hogy sokkal jobb úgy dolgozni, ha a melletted tevékenykedők is mind szívből teszik a dolgukat. Sok-sok apró dolog nyert újra értelmet. Egy népdal az esti tűznél egész másképp hat, egy reggeli ima csapatban énekelve egy napsütötte tisztáson szívhez szólóbb, és még egy sima paprikáskrumpli is ízletesebb, ha egy óráig szeltem hozzá a hagymát. Megtudtam, hogy bármennyi színes szalagú, csillogóan csomagolt drága ajándéknál többet tud jelenteni, ha az ünnepek alatt kórházban fekvőknek előadunk egy kis színdarabot, és még soha sem éltem meg annyira a karácsony üzenetét, mint amikor a hulló hóban bandukoltunk a betlehemet fogva egy-egy magányos nénihez. Már tudom, hogy a tea nem lesz rosszabb, ha néhány darázs is fő benne, és hogy a saját tervezésű táborkapu alatt a legjobb bevonulni. Megtanultam átértelmezni a koszos és a tiszta fogalmát, és mindig megmosolygom az autómosóban előttem lévő luxusautót, amiről az aznapi néhány porszemet sikálják bőszen, miközben az én kocsim eredeti színe sem látszik a 10 napos tábor sárrétege alatt. Tudom, hogy sokkal jobban vigyázok egy dologra, ha több órán át magam készítettem el, és hogy mennyi erőt tud adni, ha nekem kell példát mutatnom a kisebbeknek.

Támpontokat és értékeket kaptam, melyeket azóta is hordozok, és amik segítettek nekem újrakezdeni, amikor megtörtem, felállni, amikor elestem, visszatérni, amikor eltávolodtam. Egy kifordult, hátsó szándékoktól és rejtett nyereségvágytól hemzsező világban nekem a biztos pont

volt a tábortűz mellé leülni. Önként eljönni, szeretettel együtt lenni, és egymást jobbra tenni. Sík Sándor „emberebb ember, magyarabb magyar” jellemzése az évek alatt világossá vált. Soha nem tudnám szebben leírni, mit is kaptam a cserkészettől. Nagyon nagy dolog ez, amit fokozatosan ért meg az ember. Nem gondolom, hogy cserkészlet nélkül elkallódtam volna, de van abban valami utánozhatatlan, hogy az ember úgy szórakozik jól, hogy közben hasznosat is csinál, úgy nevel másokat, hogy közben maga is fejlődik, úgy lesz magyarabb, hogy semmilyen ideológiának nem áll a szolgálatába, és úgy válik emberibbé, hogy mindvégig gyerek is tud maradni.

Én hazamegyek a táborba. Én bízom a testvéreimben, mert megtartjuk és megértjük egymást. Én nem azért járok a cserkészprogramokra, hogy kikapcsolódjak az élet zavaros mindennapjaiból, hogy kicsit pihenjek, míg el nem jön az idő visszaszállni a mókuserékbe, hanem mert ez az életem része, és az aki vagyok, aki lettem, ez által lett ilyenné.

El kell tehát néha menni, vissza a nagyvilágba. Pénzt keresni, álarccokat húzni, rossz dolgokhoz jó képet vágni, lökdösődve előrébb jutni és mindent csak fizetségért tenni, de nincs baj, mert majd újra hazamegyünk. Haza a portyák keretmesés világába, haza a közös szilveszter izgalmas társaspartijához, a közös színdarabhoz, a meglepetés születnapokhoz, kirándulásokhoz és a táborba. Újra és újra visszatálolok a tűz mellé, ahol fiatalon is annyit voltam. Újra megfogom a mellettem lévő kezét, lehuny szemmel éneklek a *Szellő zug távolt*, és tudom, hogy otthon vagyok.

33. Dr. Wagner László (604. sz. Szent Mór cserkészcsapat)

Mit köszönhetek a cserkészletnek?

A cserkészlet kitűnő közösségi formának, lehetőségnek ismerhettem meg, ahol a „mi” és az „én” nem szétválasztható, és nem is létezik egymás nélkül, és mindkettő egyszerre fontos. Emiatt hadd szóljon a hitvallásom arról is, amit mi kaptunk, és arról is, amit én kaptam.

A cserkészlettel annak újra indulásakor találkozhattam 1988-ban Pécsen, 18 évesen. Hála Istennek, voltak még olyan lelkes és elkötelezett öregcserkészek és támogató papok, akik hittek az összefogás erejében, és abban, hogy lesznek követőik ebben az életformában. Ők tanítottak minket, hittanra járó fiatal felnőtteket és gyerekeket azokra az ismeretekre, amiket még sokan a háború előtt szereztek meg, de egy életen át csiszoltak, érleltek. Már akkor éreztük, hogy nem pusztán az a tudás a fontos, amit át akarnak adni, hanem a szemlélet. Nem a morze, vagy a rovásírás maga volt a lényeg, hanem az, hogy ezek saját eszközeink lehetnek, akár nehéz helyzet megoldására is, így az

összetartozásról, „belső titkokról” is szóltak. Így segítettek minket az öregcserkészek arra, hogy egyre önállóbban, de közösségben építsük újra és alakítsuk a cserkészetet. Elkezdtek a mi korosztályunk eszközeit, tevékenységeit, technikai vívmányait bevonni és használni, nyitottunk a világ és a mindennapok felé. Sok időt töltöttünk együtt, örömben-bánatban osztoztunk, rengeteg élményben volt részünk, együtt ünnepeltünk és dolgoztunk. A cserkészet már nem csak meghatározott tevékenységekre korlátozódott, hanem életformává, a hitünk gyakorlati terepasztalává vált. A családi fészek biztonsága mellett már a cserkészetben is otthon érezhettük magunkat. Az istenhitre alapozott közös értékrendre építve, az előttünk járók hiteles példáját látva, a kortársi megerősítés védett környezetében mi magunk is formálódunk, értünk, és egymást is formáltuk. Egymást és önmagunkat is jobban megismertük, így alakultak ki életre szóló élő, aktív barátságok és kapcsolatok közöttünk.

Mivel mi voltunk az "új-elsők", már korán vezetőkké váltunk, így mindez a nálunk fiatalabbakkal együtt történt, emiatt érezhettük, megtanulhattuk az ezzel járó felelősséget. Megszerezhettük, és tovább is adhattuk az értékeket, megkaptuk és meg is adtuk a bizalmat. Tudtuk, hogy nekünk is példává kell válnunk. Ez segített a prioritások felismerésében, megértésében, jellemünk formálásában.

Saját életemben, a fentiekén túl különösen hálás vagyok azért, hogy a legjobb barátaimat a cserkészeten belül találhattam meg. Olyan emberekkel találkozhattam, akik közül sokkal tartom ma is a kapcsolatot, annak ellenére, hogy már „szétszóródtunk” az országban, sőt, a világban, és akikkel bármikor ugyanott folytathatjuk, és folytatjuk is, mint amikor utoljára találkoztunk – sokszor már együtt, családosan. Így lehetünk és vagyunk egymás számára továbbra is testi, lelki és szellemi társ, segítség is.

Koromnál fogva korán őrsvezető, majd segédtsízt lehettem, és később elvállaltam csapatunk irányítását is. A vezetőképzésbe is bekapcsolódtam, itt különösen szoros barátságok szövődtek. A cserkésztsízi képesítésre már kerületünk vezetésének segítése miatt is jelentkeztem, amire később lehetőséget is kaptam, mint elnökségi tag.

Bár ma már nem vagyok aktív a cserkészetben, az mélyen benne van a személyiségemben, így meghatározza továbbra is mindennapjaimat, hiszen a „Once a scout – always a scout” mondat egy életre szól. A cserkészet megerősített a hitemben, orvosi pályaválasztásomban, és segített a párválasztásban is. Összességében azt kaptam a cserkészettől, amit a saját három fiamnak is kívánok.

ISBN 978-615-01-6532-5